

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VISUOMENĖS INFORMAVIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO
Į S T A T Y M A S**

2006 m. liepos 11 d. Nr. X-752
Vilnius

(Žin., 1996, Nr. [71-1706](#); 2000, Nr. [75-2272](#), Nr. [102-3215](#), Nr. [113-3619](#); 2001, Nr. [93-3255](#); 2002, Nr. [68-2759](#), 2771; 2003, Nr. 38-1732, Nr. 117-5319; 2004, Nr. 73-2515, Nr. 120-4436)

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo nauja redakcija
Pakeisti Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymą ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
VISUOMENĖS INFORMAVIMO
Į S T A T Y M A S**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato viešosios informacijos rinkimo, rengimo, skelbimo ir platinimo tvarką, viešosios informacijos rengėjų, skleidėjų, jų dalyvių, žurnalistų ir jų veiklą reglamentuojančių institucijų teises, pareigas ir atsakomybę.
2. Šiuo įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Abonentas** – asmuo, kuris pagal sutartį su transliuotoju ar retransliuotoju priima televizijos ir (ar) radijo programas.
2. **Anonsas** – atskira programos dalis, kurios tikslas – pristatyti laidas ar kitas programos dalis.
3. **Antžeminė televizija** – programų transliavimas ir (ar) retransliavimas per antžeminę analoginę ar skaitmeninę televizijos stotį ar tokių stočių tinklą.
4. **Antžeminis radijas** – programų transliavimas ir (ar) retransliavimas per antžeminę analoginę ar skaitmeninę radijo stotį ar tokių stočių tinklą.
5. **Antžeminis radijo tinklas** – elektroninių ryšių tinklas, kurį sudaro daugiau negu viena antžeminė analoginė ar skaitmeninė radijo stotis ir kuris yra skirtas tai pačiai programai (programoms) transliuoti ir (ar) retransliuoti visuomenei.
6. **Antžeminis televizijos tinklas** – elektroninių ryšių tinklas, kurį sudaro daugiau negu viena antžeminė analoginė ar skaitmeninė televizijos stotis ir kuris yra skirtas tai pačiai programai (programoms) transliuoti ir (ar) retransliuoti visuomenei.
7. **Asmens kritika** – asmens ar jo veiklos nagrinėjimas ir vertinimas neįžeidžiant asmens garbės ir orumo, nepažeidžiant jo privataus gyvenimo, nesumenkinant dalykinės reputacijos.
8. **Asmens sveikatos informacija** – Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta informacija apie žmogaus sveikatą.
9. **Asmuo** – fizinis, juridinis asmuo ir įmonių, įsisteigusių Europos Sąjungos valstybėse narėse ir kitose Europos ekonominės erdvės susitarimą pasirašiusiose valstybėse, filialai Lietuvos Respublikoje.
10. **Audiovizualinė politika** – audiovizualinio sektoriaus strategijos, valstybinio valdymo principų ir plėtros kryptių, tikslų bei uždavinių nustatymas ir įgyvendinimas, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių audiovizualinio sektoriaus veiklą, rengimas ir

derinimas su tarptautiniais reikalavimais, taip pat jų įgyvendinimas.

11. **Audiovizualinis kūrinys** – kinematografinis ar kitas kinematografinėmis priemonėmis išreikštas kūrinys, sudarytas iš tarpusavyje susijusių vaizdų, perteikiančių judesį su garsu arba be jo, įrašytas (užfiksuotas) materialioje vaizdo įrašymo laikmenoje.

12. **Bendrasis priėmimo tinklas** – vietinis elektroninių ryšių tinklas, skirtas televizijos ir (ar) radijo programoms priimti ir siųsti skirstymo linijomis į galinius įrenginius.

13. **Dezinformacija** – tyčia viešai paskleista melaginga informacija.

14. **Erotinio pobūdžio informacija** – informacija, kuria skatinamas lytinis geismas, rodomas tikras ar suvaidintas lytinis aktas ar kitoks seksualinis pasitenkinimas arba sekso reikmenys.

15. **Galinis įrenginys** – televizorius, radijo imtuvas, kitas transliuojamų ir (ar) retransliuojamų programų ar kitokio pobūdžio transliuojamos informacijos priėmimo įrenginys.

16. **Informacinės visuomenės informavimo priemonės** – visuomenės informavimo priemonės, kuriomis skleidžiant viešąją informaciją teikiamos informacinės visuomenės paslaugos.

17. **Informacinės visuomenės informavimo priemonės valdytojas** – asmuo, faktiškai valdantis informacinės visuomenės informavimo priemonę, kurioje rengiama ir (ar) skleidžiama viešoji informacija, arba rengiantis ir (ar) skleidžiantis tokios priemonės turinį.

18. **Informacinės visuomenės paslauga** – paprastai už atlyginimą elektroninėmis priemonėmis ir per atstumą individualiu informacinės visuomenės paslaugos gavėjo prašymu teikiama paslauga.

19. **Informacinės visuomenės paslaugos gavėjas** (toliau – **paslaugos gavėjas**) – asmuo, įskaitant užsienio juridinio asmens atstovybę ar filialą, kuris naudojasi informacinės visuomenės paslauga.

20. **Informacinės visuomenės paslaugų tarpinis teikėjas** – informacinės visuomenės paslaugų teikėjas, perduodantis paslaugos gavėjo pateiktą informaciją elektroninių ryšių tinklu, suteikiantis galimybę naudotis elektroninių ryšių tinklu arba saugantis paslaugos gavėjo pateiktą informaciją.

21. **Informacinės visuomenės paslaugos teikėjas** (toliau – **paslaugos teikėjas**) – informacinės visuomenės paslaugą teikiantis asmuo, įskaitant užsienio juridinio asmens filialą ar atstovybę.

22. **Kabelinė televizija** – televizijos programų transliavimas ir (ar) retransliavimas per kabelinės televizijos tinklą.

23. **Kabelinės televizijos tinklas** – infrastruktūra, kurios didžioji dalis laidinė, naudojama televizijos programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti į galinius įrenginius.

24. **Kabelinis radijas** – radijo programų transliavimas ir (ar) retransliavimas per kabelinį radijo tinklą.

25. **Kabelinis radijo tinklas** – infrastruktūra, kurios didžioji dalis laidinė, naudojama radijo programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti į galinius įrenginius.

26. **Laida** – atskira programos dalis, paprastai turinti autorių(-us) ir vedėją(-us), pavadinimą ir transliavimo laiką.

27. **Laikraštis** – periodiškai leidžiamas ir platinamas informacinis leidinys.

28. **Mikrobangų daugiakanalė televizija** (toliau – **MDTV**) – programų transliavimas ir (ar) retransliavimas per MDTV tinklą.

29. **Mikrobangų daugiakanalės televizijos tinklas** (toliau – **MDTV tinklas**) – elektroninių ryšių tinklas, naudojamas programoms transliuoti, retransliuoti, priimti, jų kodavimo būdui ar elektromagnetinių virpesių parametrams pakeisti ir joms antžeminiiais mikrobangų siųstuvais ir tų siųstuvų signalų priėmimo tinklais į galinius įrenginius perduoti.

30. **Nacionalinis laikraštis** – laikraštis, platinamas teritorijoje, kurioje gyvena daugiau negu 60 procentų Lietuvos gyventojų.

31. **Nacionalinis transliuotojas** – transliuotojas, kurio antžeminiu televizijos, radijo tinklu transliuojama programa yra priimama teritorijoje, kurioje gyvena daugiau negu 60 procentų Lietuvos gyventojų.

32. **Nepriklausomas kūrėjas** – asmuo, kuris nėra transliuotojo dalyvis, transliuotojo valdymo organų narys, taip pat asmuo, nesusijęs su transliuotoju darbo, tarnybos santykiais ar jungtine veikla, kuriantis garso, audiovizualinius kūrinius ir laisvai juos parduodantis ar kitaip perleidžiantis.

33. **Nuomonė** – visuomenės informavimo priemonėse skelbiamas požiūris, nusimanymas, nuovoka, supratimas, mintys arba komentarai apie bendro pobūdžio idėjas, faktų ir duomenų, reiškinių ar įvykių vertinimai, išvados ar pastabos apie žinias, susijusias su tikrais įvykiais. Nuomonė gali remtis faktais, pagrįstais argumentais ir paprastai ji yra subjektyvi, todėl jai netaikomi tiesos ir tikslumo kriterijai, tačiau ji turi būti reiškiamą sąžiningai ir etiškai, sąmoningai nenuslepian ir neiškreipian faktų ir duomenų.

34. **Oficialūs valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų dokumentai** – valstybės ir savivaldybių institucijų, įmonių bei įstaigų, valstybės įgaliotų asmenų vykdančių teisės norminių aktų nustatytus įgaliojimus sukurti, patvirtinti arba gauti su jų veikla susiję rašytiniai, grafiniai, garsiniai, kompiuterinės informacijos ar kitokie dokumentai, įtraukti į šių institucijų, įmonių ir įstaigų dokumentų apskaitą.

35. **Palydovinė televizija** – televizijos programų transliavimas ir (ar) retransliavimas per dirbtinį Žemės palydovą (palydovus).

36. **Palydovinis radijas** – radijo programų transliavimas ir (ar) retransliavimas per dirbtinį Žemės palydovą (palydovus).

37. **Paslėpta reklama** – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija apie gamintoją ar paslaugos teikėją, jo pavadinimą ar veiklą, prekių ženklą, pateikiama taip, kad reklamos vartotojas gali nesuprasti, kad tai reklama, arba gali suklysti dėl pateiktos reklamos tikrojo tikslo. Toks informacijos pateikimas visais atvejais laikomas paslėpta reklama, kai už ją užmokama ar kitaip atsilyginama.

38. **Pornografinio pobūdžio informacija** – informacija, kai atvirai ir detalai rodomas tikras ar suvaizduotas lytinis aktas, lytiniai organai, tuštinimasis, masturbacija arba lytiniai iškrypimai (pedofilija, sadizmas, mazochizmas, zoofilija, nekrofilija ir kt.), ir tai yra pagrindinis tokios informacijos tikslas.

39. **Privataus pobūdžio informacija** – žmogaus teisės į privataus gyvenimo apsaugą užtikrinimo požiūriu neskelbtina informacija apie žmogaus asmeninį ir jo šeimos gyvenimą, jo sveikatą ir kt.

40. **Privatus gyvenimas** – asmeninis žmogaus, jo šeimos gyvenimas, gyvenamoji aplinka, kurią sudaro asmens gyvenamoji patalpa, jai priklausanti privati teritorija ir kitos privačios patalpos, kurias asmuo naudoja savo ūkinei, komercinei ar profesinei veiklai, taip pat asmens psichinė ir fizinė neliečiamybė, garbė ir reputacija, slapti asmeniniai faktai, asmens fotonuotraukos ar kiti atvaizdai, asmens sveikatos informacija, privatus susirašinėjimas ar kitoks susižinojimas, asmens pažiūros, įsitikinimai, įpročiai ir kiti duomenys, kuriuos galima naudoti tik jam sutikus.

41. **Radijo dažnis (kanalas)** – radijo dažnių juosta, būtina bent vienai programai perduoti.

42. **Radijo programa** – (toliau – **programa**) atskirų, savarankiškų savo turiniu, struktūra ir transliavimo laiku garso kūrinių (laidų, reklamos, anonsų, įvairių renginių transliacijų ir kt.) visuma, perduodama visuomenei bet kokiomis techninėmis priemonėmis.

43. **Radijo stotis** – technikos kompleksas, kurį sudaro radijo siųstuvai kartu su antenomis ir kitais techniniais įrenginiais, skirtas programoms transliuoti, retransliuoti ar siųsti.

44. **Regioninis laikraštis** – laikraštis, kuris platinamas Lietuvos Respublikos apskričių teritorijose ir kurio ne mažiau kaip 90 procentų tiražo išplatinama vienos apskrities teritorijoje.

45. **Regioninis transliuotojas** – transliuotojas, kurio antžeminiu televizijos, radijo tinklu transliuojama programa yra priimama teritorijoje, kurioje gyvena mažiau negu 60 procentų Lietuvos gyventojų.

46. **Reklama** – už užmokestį ar kitokią atlygį įvairia forma ir bet kokiomis priemonėmis reklamos užsakovo interesais skleidžiama informacija apie asmens ūkinę, komercinę, finansinę ar profesinę veiklą, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą. Reklama taip pat laikomi straipsnis, laida,

parengti ir (ar) paskelbti ne viešosios informacijos rengėjo, kuris už užmokestį ar kitokį atlygį skleidžia šią informaciją, užsakymu.

47. **Rėmimas** – finansinė ar kitokia materialinė pagalba, kurią asmuo, nedalyvaujantis remiamo viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veikloje, teikia viešosios informacijos rengėjui ir (ar) skleidėjui, siekdamas išgarsinti savo pavadinimą, prekių ženklą, įvaizdį, veiklą ar jos produktus.

48. **Retransliavimas** – bet kokiomis techninėmis priemonėmis visuomenei transliuojamų užbaigtų programų ar jų dalių priėmimas ir nepakeistų perdavimas tuo pačiu metu.

49. **Retransliavimo licencija** – Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduotas rašytinis dokumentas, kuriuo suteikiama teisė jį turinčiam asmeniui verstis programų retransliavimo veikla nustatytoje teritorijoje ir nustatomos tokio retransliavimo sąlygos.

50. **Retransliuotojas** – retransliavimo licenciją turintis arba įstatymų nustatytais atvejais jos neturintis asmuo, kuris retransliuoja užbaigtas ir nepakeistas visuomenei transliuojamas programas arba atskiras jų dalis ir prisiima atsakomybę už tokio retransliavimo teisėtumą.

51. **Siuntimas** – su programų transliavimu ir (ar) retransliavimu susijusi elektroninių ryšių veiklos sritis, apimanti programos elektromagnetinių signalų perdavimą elektroninių ryšių tinklais į galinius įrenginius.

52. **Smurtinio pobūdžio informacija** – informacija, kai detalai rodomas žmonių, gyvūnų žudymas, žalojimas, kankinimas ar kitoks prieš žmogų, bet kokią kitą gyvą būtybę nukreiptas elgesys, sukeliantis skausmą, diskomfortą arba darantis kitokią žalą (fizinę, psichologinę, materialinę), taip pat vandalizmas ir (ar) teigiamai vertinama, skatinama prievarta, žiaurumas ar mėgavimasis tuo.

53. **Televizijos programa** – (toliau – **programa**) atskirų, savarankiškų savo turiniu, struktūra ir transliavimo laiku garso, audiovizualinių kūrinių (laidų, filmų, reklamos, anonų, įvairių renginių transliacijų ir kt.) visuma, perduodama visuomenei bet kokiomis techninėmis priemonėmis.

54. **Televizijos stotis** – technikos kompleksas, kurį sudaro televizijos siųstuvai kartu su antenomis ir kitais techniniais įrenginiais, skirtas programoms transliuoti, retransliuoti ar siųsti.

55. **Teleparduotuvė** – už tam tikrą atlygį per televiziją transliuojami tiesioginiai reklamos užsakovo siūlymai pirkti prekių ar naudotis paslaugomis, tarp jų ir siūlymai įsigyti nekilnojamojo turto, turtinių teisių ir įsipareigojimų.

56. **Televitrina** – ne trumpiau kaip 15 minučių trunkanti teleparduotuvės skelbimams skirta nepertraukiama televizijos laida, transliuojama televizijos programose, kurios nėra skirtos tik teleparduotuvei.

57. **Transliavimas** – programų rengimas ir jų pirminis perdavimas visuomenei visų rūšių antžeminiais siųstuvais, kabeliniais, palydoviniais ar bet kokiais kitais elektroninių ryšių tinklais. Transliavimas neapima tokių perdavimo paslaugų, kai kokia nors informacija (telekopijos, elektroniniai duomenų bankai ar pan.) ar kitokie pranešimai pateikiami atskiru paslaugos gavėjo prašymu.

58. **Transliavimo licencija** – Lietuvos radijo ir televizijos komisijos išduotas rašytinis dokumentas, kuriuo suteikiama teisė jį turinčiam asmeniui verstis programų transliavimo veikla nustatytoje teritorijoje ir nustatomos tokio transliavimo sąlygos.

59. **Transliuotojas** – transliavimo licenciją turintis asmuo arba įstatymų nustatytais atvejais jos neturintis asmuo, kurie prisiima redakcinę atsakomybę už transliuojamas programas, patys jas kuria, rengia ir perduoda visuomenei arba jas nepakeistas leidžia siųsti kitam asmeniui.

60. **Viešasis asmuo** – valstybės politikas, teisėjas, valstybės ar savivaldybės pareigūnas, politinės partijos ir (ar) asociacijos vadovas, kuris dėl einamų pareigų arba savo darbo pobūdžio nuolat dalyvauja valstybinėje ar visuomeninėje veikloje, arba kitas asmuo, jeigu jis turi viešojo administravimo įgaliojimus ar administruoja viešųjų paslaugų teikimą arba jeigu jo nuolatinė veikla turi reikšmės viešiesiems reikalams.

61. **Viešojo informacija** – informacija, skirta viešai skleisti, išskyrus šio straipsnio 39 dalyje nurodytą informaciją, taip pat informaciją, kuri pagal Lietuvos Respublikos įstatymus negali būti

viešai skleidžiama.

62. **Viešosios informacijos rengėjas** – transliuotojas, leidykla, kino, garso ar vaizdo studija, informacijos, reklamos agentūra, redakcija, informacinės visuomenės informavimo priemonės valdytojas ar kitas asmuo, rengiantis ar pateikiantis skleisti viešąją informaciją.

63. **Viešosios informacijos skleidėjas** – transliuotojas, retransliuotojas, informacinės visuomenės informavimo priemonės valdytojas ar kitas asmuo, parduodantis ar kitais būdais skleidžiantis viešąją informaciją visuomenei ir atsakantis už tos informacijos teisėtumą.

64. **Vietinis laikraštis** – vieno miesto ar rajono savivaldybės teritorijoje platinamas laikraštis, kurio ne mažiau kaip 90 procentų tiražo išplatinama vieno miesto ar rajono savivaldybės teritorijoje.

65. **Vietinis transliuotojas** – transliuotojas, kurio programa transliuojama per vieną radijo, televizijos stotį.

66. **Visuomenės informavimas** – viešosios informacijos teikimas visuomenei.

67. **Visuomenės informavimo priemonė** – laikraštis, žurnalas, biuletenis ar kitas leidinys, knyga, televizijos, radijo programa, kino ar kita garso ir vaizdo studijų produkcija, informacinės visuomenės informavimo priemonė ir kita priemonė, kuria viešai skleidžiama informacija. Pagal šį įstatymą visuomenės informavimo priemonei nepriskiriamas oficialus, techninis ir tarnybinis dokumentas, vertybiniai popieriai.

68. **Žalingas įprotis** – piktnaudžiavimas alkoholiu, narkotinių, toksinių, psichotropinių ir kitų psichologinę priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimas, taip pat psichologinę priklausomybę nuo azartinių lošimų.

69. **Žinia** – visuomenės informavimo priemonėse skelbiamas faktas ar tikri (teisingi) duomenys.

70. **Žinių laida** – vientisa programos dalis, susidedanti iš aktualios visuomenei informacijos apie politiką, ekonomiką, kultūrą, sportą, orus ir kitas sritis.

71. **Žurnalas** – iliustruotas informacinis leidinys su viršeliu, leidžiamas nustatytu periodiškumu (savaitinis, mėnesinis, ketvirtinis ir kt.), skirtas įvairiai auditorijai, spausdinantis įvairių žanrų rašinius.

72. **Žurnalistas** – fizinis asmuo, kuris profesionaliai renka, rengia ir teikia medžiagą viešosios informacijos rengėjui pagal sutartį su juo ir (ar) yra žurnalistų profesinės organizacijos narys.

3 straipsnis. Pagrindiniai visuomenės informavimo principai

1. Lietuvos Respublikoje laiduojama Konstitucijoje, šiame ir kituose įstatymuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse įtvirtinta informacijos laisvė.

2. Viešosios informacijos rengėjai, skleidėjai, žurnalistai ir leidėjai savo veikloje vadovaujasi Konstitucija ir įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, humanizmo, lygybės, pakantos, pagarbos žmogui principais, gerbia žodžio, kūrybos, religijos ir sąžinės laisvę, nuomonių įvairovę, laikosi profesinės etikos normų, Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso nuostatų, padeda plėtoti demokratiją, visuomenės atvirumą, skatina visuomenės pilietiškumą ir valstybės pažangą, stiprina valstybės nepriklausomybę, ugdo valstybinę kalbą, tautinę kultūrą ir dorovę.

3. Viešoji informacija visuomenės informavimo priemonėse turi būti pateikiama teisingai, tiksliai ir nešališkai.

4. Naudojimasis informacijos laisve gali būti saistomas tokių reikalavimų, sąlygų, apribojimų ar bausmių, kuriuos nustato įstatymai ir kurie demokratinėje visuomenėje būtini Lietuvos valstybės saugumui, teritorijos vientisumui, viešajai tvarkai, konstitucinei santvarkai apginti, teisminės valdžios nešališkumui garantuoti, siekiant užkirsti kelią teisės pažeidimams ir nusikaltimams, konfidencialios informacijos atskleidimui, apsaugoti žmonių sveikatą bei dorovę, taip pat jų privatų gyvenimą, orumą ir kitas teises.

II SKYRIUS

INFORMACIJOS LAISVĖ IR JOS APSAUGA

4 straipsnis. Informacijos laisvė

1. Kiekvienas asmuo turi teisę laisvai reikšti savo mintis ir įsitikinimus, nevaržomai rinkti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas. Laisvė rinkti, gauti ir skleisti informaciją negali būti ribojama kitaip, kaip tik įstatymu, jei yra būtina apsaugoti konstitucinę santvarką, žmogaus sveikatą, garbę ir orumą, privatų gyvenimą, dorovę.

2. Lietuvos Respublikoje laiduojamas laisvas televizijos programų, kurios transliuojamos laikantis Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatytų reikalavimų, priėmimas ir retransliavimas iš Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusių Europos šalių.

5 straipsnis. Teisė rinkti ir skelbti informaciją

1. Kiekvienas asmuo turi teisę:

1) rinkti informaciją ir ją skelbti visuomenės informavimo priemonėse;

2) neleisti skelbti savo parengtos informacijos, jeigu jos turinys redakcinio rengimo metu buvo iškreiptas;

3) užsirašinėti, fotografuoti, filmuoti, naudotis garso ir vaizdo technikos priemonėmis, taip pat kitais būdais fiksuoti informaciją, išskyrus šio įstatymo 13 straipsnyje nurodytus atvejus;

4) publikacijas ar laidas skelbti savo pavarde, slapyvardžiu ar anonimiškai.

2. Niekas negali būti verčiamas, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, platinti valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų biudžetinių įstaigų informaciją.

6 straipsnis. Teisė gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų

1. Kiekvienas asmuo turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų biudžetinių įstaigų viešąją informaciją apie jų veiklą, oficialius jų dokumentus (kopijas), taip pat informaciją, kurią minėtos įstaigos turi apie jį patį.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos turi informuoti visuomenę apie savo veiklą.

3. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos privalo Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų įstatymo bei kitų įstatymų nustatyta tvarka teikti viešąją informaciją, taip pat turimą privačią informaciją, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, kai privati informacija neteikiama.

4. Informacija, kurią rengiant nereikia kaupti papildomų duomenų, viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams, žurnalistams pateikiama ne vėliau kaip per vieną darbo dieną, o informacija, kurią rengiant reikia kaupti papildomus duomenis, – ne vėliau kaip per savaitę.

5. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, kitos biudžetinės įstaigos, atsisakiusios teikti viešąją informaciją viešosios informacijos rengėjui, ne vėliau kaip kitą darbo dieną turi raštu pranešti rengėjui apie atsisakymo suteikti informaciją priežastis.

6. Valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų viešoji informacija yra nemokama. Šios įstaigos gali imti mokestį tik už paslaugas ir patarnavimus, susijusius su teikiamos informacijos paieška, informacijos ar dokumentų dauginimu (kopijavimu). Šis mokestis negali būti didesnis už realias informacijos pateikimo sąnaudas.

7. Kitos įstaigos ir įmonės, taip pat politinės partijos, politinės organizacijos, profesinės sąjungos, asociacijos ir kitos organizacijos teikia viešosios informacijos rengėjams ir kitiems asmenims viešąją informaciją apie savo veiklą šių įstaigų, įmonių ar organizacijų įstatų (nuostatų) nustatyta tvarka.

7 straipsnis. Redagavimo apribojimai

Siekiant užtikrinti informacijos laisvę, draudžiama daryti įtaką viešosios informacijos rengėjui, skleidėjui, jų dalyviui ar žurnalistui, verčiant juos visuomenės informavimo priemonėse neteisingai ir šališkai pateikti informaciją.

8 straipsnis. Informacijos šaltinio paslaptis

Viešosios informacijos rengėjas, skleidėjas, jų dalyvis, žurnalistas turi teisę išsaugoti informacijos šaltinio paslaptį, neatskleisti informacijos šaltinio, išskyrus atvejus, kai informacijos šaltinį teismo sprendimu atskleisti būtina dėl gyvybiškai svarbių ar kitų ypač reikšmingų visuomenės interesų, taip pat siekiant užtikrinti, kad būtų apgintos asmenų konstitucinės teisės ir laisvės ir kad būtų vykdomas teisingumas.

9 straipsnis. Teisė viešai kritikuoti valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų ir pareigūnų veiklą

Kiekvienas asmuo turi teisę viešai kritikuoti valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, taip pat pareigūnų veiklą. Lietuvos Respublikoje draudžiama persekioti už kritiką.

10 straipsnis. Draudimas taikyti neteisėtus informacijos laisvės apribojimus

Viešosios informacijos cenzūra Lietuvos Respublikoje draudžiama. Draudžiami bet kokie veiksmai, kuriais siekiama kontroliuoti visuomenės informavimo priemonėse skelbiamos informacijos turinį iki šios informacijos paskelbimo, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus.

11 straipsnis. Teisė ginti informavimo laisvę

1. Kiekvienas asmuo turi teisę apskusti teismui valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, pareigūnų sprendimus ir veiksmus, jeigu šie pažeidžia ar neteisėtai apriboja asmens teisę gauti, rinkti ar skleisti informaciją.

2. Draudžiama persekioti viešosios informacijos rengėją, skleidėją, jų dalyvį ar žurnalistą už paskelbtą informaciją, jeigu ją rengiant ir platinant nebuvo pažeisti įstatymai.

12 straipsnis. Žurnalistų akreditavimas

1. Viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas turi teisę akredituoti savo žurnalistus prie valstybės institucijų, politinių partijų, politinių organizacijų ir asociacijų, taip pat kitų institucijų šalių susitarimu.

2. Žurnalistas gali dalyvauti jį akreditavusios institucijos ar organizacijos posėdžiuose, kituose renginiuose, jis yra aprūpinamas stenogramomis, protokolais ir kitais dokumentais ar jų nuorašais tarpusavio susitarimu numatytomis sąlygomis.

3. Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos akredituoti kitų valstybių žurnalistai turi tokias pat teises rinkti ir skelbti informaciją kaip ir Lietuvos žurnalistai.

III SKYRIUS

ASMENS, VISUOMENĖS IR VALSTYBĖS INTERESŲ APSAUGA VISUOMENĖS INFORMAVIMO SRITYJE

13 straipsnis. Asmens teisių, garbės ir orumo apsauga

1. Siekiant nepažeisti asmens teisių, apsaugoti jo garbę ir orumą, renkant ir viešai skelbiant informaciją draudžiama:

1) be asmens sutikimo filmuoti, fotografuoti, daryti garso ir vaizdo įrašus fizinio asmens gyvenamojoje patalpoje, fizinio asmens privačioje namų valdoje ir jai priklausančioje aptvertoje ar kitaip aiškiai pažymėtoje teritorijoje, nepaisant to, ar tas asmuo yra nurodytose vietose;

2) filmuoti, fotografuoti ar daryti garso ir vaizdo įrašus neviešų renginių metu be organizatorių, turinčių teisę rengti tokius renginius, sutikimo;

3) filmuoti ir fotografuoti žmogų ir naudoti jo atvaizdus reklamai visuomenės informavimo priemonėse be šio žmogaus sutikimo;

4) filmuoti ir fotografuoti asmenį su aiškiais fiziniais trūkumais be šio asmens sutikimo arba filmuoti ir fotografuoti asmenį jam esant bejėgiškos būklės dėl sveikatos sutrikimo;

5) filmuoti, fotografuoti vaiką ar daryti jo garso ir vaizdo įrašus be nors vieno iš tėvų,

globėjų ar rūpintojų ir paties vaiko sutikimo. Draudžiama naudoti vaikų fotografijas, garso ar vaizdo įrašus erotinio, pornografinio ir smurtinio pobūdžio informacijose;

6) be mirusiojo ar žuvusiojo šeimos narių sutikimo filmuoti, fotografuoti mirusįjį ar žuvusįjį stambiu planu ar daryti jo vaizdo įrašus.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti draudimai netaikomi fiksuojant teisės pažeidimus ir šio įstatymo 14 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais.

14 straipsnis. Privataus gyvenimo apsauga

1. Rengiant ir platinant viešąją informaciją, privaloma užtikrinti žmogaus teisę į privataus pobūdžio informacijos apsaugą.

2. Informaciją apie privatų gyvenimą galima skelbti, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus, tik jei tas žmogus sutinka.

3. Informacija apie privatų gyvenimą gali būti skelbiama be žmogaus sutikimo tais atvejais, kai ji padeda atskleisti įstatymų pažeidimus ar nusikalstamas veikas, taip pat kai informacija yra pateikiama viešai nagrinėjant bylą. Be to, informacija apie viešojo asmens privatų gyvenimą gali būti skelbiama be jo sutikimo, jeigu ši informacija atskleidžia visuomeninę reikšmę turinčias privataus šio asmens gyvenimo aplinkybes ar asmenines savybes.

15 straipsnis. Atsakymo teisė

Kiekvienas fizinis asmuo, kurio garbę ir orumą žemina visuomenės informavimo priemonėje paskelbta tikrovės neatitinkanti, netiksli ar šališka informacija apie jį, taip pat kiekvienas juridinis asmuo, kurio dalykinei reputacijai ar kitiems teisėtiems interesams pakenkė tikrovės neatitinkanti, netiksli ar šališka informacija, turi teisę atsakyti, paneigdamas tikrovės neatitinkančią informaciją ar patikslindamas paskelbtą informaciją, arba pareikalauti, kad viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas šio įstatymo 44 straipsnyje nustatyta tvarka paneigtų tikrovės neatitinkančią informaciją.

16 straipsnis. Nuomonių įvairovės visuomenės informavimo priemonėse užtikrinimas

1. Gerbdami nuomonių įvairovę, viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai turi visuomenės informavimo priemonėse pateikti kuo daugiau viena nuo kitos nepriklausomų nuomonių.

2. Skelbiant viešosios nuomonės tyrimo rezultatus, turi būti nurodoma, kas atliko tyrimus, kiek šie tyrimai yra statistiškai patikimi (nurodant tyrimų imtį ir galimą paklaidą).

17 straipsnis. Nepilnamečių apsauga

1. Viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai įstatymų nustatyta tvarka turi užtikrinti, kad nepilnamečiai būtų apsaugoti nuo neigiamą poveikį jų fiziniam, protiniam ar doroviniam vystymuisi darančios viešosios informacijos, ypač susijusios su pornografinio pobūdžio ir (ar) smurtinio pobūdžio bei žalingus įpročius skatinančios informacijos skleidimu.

2. Viešosios informacijos, kuri daro neigiamą poveikį nepilnamečių fiziniam, protiniam ar doroviniam vystymuisi, priskyrimo šiai informacijai kriterijus nustato Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymas.

3. Neskelbtinos informacijos kontrolę ir ribojamos viešosios informacijos platinimo tvarką nustato Vyriausybė.

18 straipsnis. Neteikiama informacija

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, taip pat kitos įstaigos, įmonės ir organizacijos neteikia viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams, kitiems asmenims informacijos, kuri pagal įstatymus yra valstybės, tarnybos, profesinės, komercinės ar banko paslaptis arba yra privataus pobūdžio informacija.

2. Neteikiama ir ta informacija, kurią teikti draudžia kiti įstatymai, nes jos suteikimas pakenktų valstybės saugumo ir gynybos interesams, baudžiamajam asmenų persekiojimui, skatintų pažeisti valstybės teritorijos vientisumą ar viešąją tvarką arba jos nesuteikimas užkirstų kelią teisės

pažeidimams ar būtų labai svarbus žmonių sveikatai apsaugoti.

3. Apie atsisakymą suteikti prašomą informaciją įstatymų nustatyta tvarka pranešama asmeniui raštu, nurodant informacijos nesuteikimo priežastis.

19 straipsnis. Neskelbtina informacija

1. Visuomenės informavimo priemonėse draudžiama skelbti informaciją, kurioje:
 - 1) raginama prievarta keisti Lietuvos Respublikos konstitucinę santvarką;
 - 2) skatinama kėsintis į Lietuvos Respublikos suverenitetą, jos teritorijos vientisumą, politinę nepriklausomybę;
 - 3) kurstomas karas ar neapykanta, tyčiojimas, niekinimas, kurstoma diskriminuoti, smurtauti, fiziškai susidoroti su žmonių grupe ar jai priklausančiu asmeniu dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų;
 - 4) platinama, propaguojama ar reklamuojama pornografija, taip pat propaguojamos ir (ar) reklamuojamos seksualinės paslaugos, lytiniai iškrypimai;
 - 5) propaguojami ir (ar) reklamuojami žalingi įpročiai ir narkotinės ar psichotropinės medžiagos.
2. Draudžiama platinti dezinformaciją ir informaciją, šmeižiančią, įžeidžiančią žmogų, žeminančią jo garbę ir orumą.
3. Draudžiama skleisti informaciją, pažeidžiančią nekaltumo prezumpciją ir kliudančią teisminės valdžios nešališkumui.
4. Spaudos leidinių, garso, audiovizualinių kūrinių, radijo ir televizijos programų, informacinės visuomenės informavimo priemonėse skleidžiamos ir kitos viešosios informacijos, priskirtos erotinio, pornografinio, smurtinio pobūdžio ar kitai ribojamai viešajai informacijai, platinimo tvarką nustato Vyriausybė.

20 straipsnis. Pareiga skelbti oficialius valstybės pranešimus

1. Gaivalinių nelaimių, didelių avarijų ar epidemijų, karo ar nepaprastosios padėties atveju viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai turi įstatymų ir (ar) Vyriausybės nustatytais atvejais ir tvarka nemokamai ir operatyviai skelbti oficialius valstybės pranešimus.
2. Seimas karo ar nepaprastosios padėties atveju įstatymu gali nustatyti viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų veiklos ribojimus ir (ar) kitas prievoles, būtinas piliečių ir visuomenės interesų apsaugai.
3. Už atsisakymą skelbti šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais oficialius valstybės pranešimus atsakoma įstatymų nustatyta tvarka.

21 straipsnis. Autorių teisių ir gretutinių teisių apsauga

Literatūros, mokslo, meno ir kitus kūrinius viešosios informacijos rengėjai, skleidėjai ir žurnalistai naudoja vadovaudamiesi Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymu ir kitais įstatymais bei teisės aktais.

IV SKYRIUS

VIEŠOSIOS INFORMACIJOS RENGĖJŲ, SKLEIDĖJŲ IR JŲ DALYVIŲ, ŽURNALISTŲ TEISINIS STATUSAS IR VEIKLOS SĄLYGOS

PIRMASIS SKIRSNIS

VIEŠOSIOS INFORMACIJOS RENGĖJŲ, SKLEIDĖJŲ, ŽURNALISTŲ STATUSO REGLAMENTAVIMAS

22 straipsnis. Viešosios informacijos rengėjai, skleidėjai ir jų dalyviai

1. Viešosios informacijos rengėjų, skleidėjų ir jų dalyvių santykius reglamentuoja šis ir kiti įstatymai, teisės aktai ir šalių susitarimai.
2. Viešosios informacijos rengėjais ir (ar) skleidėjais, išskyrus informacinės visuomenės

informavimo priemonių valdytojus, gali būti tik Lietuvos Respublikoje įstatymų nustatyta tvarka įregistruoti juridiniai asmenys ir užsienio juridinių asmenų ar kitų organizacijų filialai. Viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų dalyviais gali būti visi Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių asmenys, išskyrus šio ir kitų įstatymų nustatytus atvejus.

3. Pardavus ar kitaip perleidus ne mažiau kaip 10 procentų transliuotojo ar retransliuotojo akcijų (dalių, pajų), licencijos turėtojas privalo ne vėliau kaip per 30 dienų nuo nuosavybės teisių perėjimo pranešti apie tai Lietuvos radijo ir televizijos komisijai (toliau – Komisija).

4. Jei pardavus ar kitaip perleidus transliavimo ir (ar) retransliavimo licenciją turinčio transliuotojo ar retransliuotojo akcijas (dalis, pajus) keičiasi kontrolinio akcijų paketo savininkas(-ai) arba licencijos turėtojo kontrolė (valdymas) pereina kitam asmeniui(-ims) kitais pagrindais, akcijas (dalis, pajus) ir (ar) kontrolę (valdymą) ketinantys perleisti ir įgyti asmenys privalo gauti Komisijos rašytinį sutikimą.

5. Komisija gali atsisakyti duoti sutikimą dėl transliuotojo ir (ar) retransliuotojo akcijų (dalių, pajų) ir (ar) kontrolės (valdymo) perleidimo, jeigu:

1) transliuotojo ir (ar) retransliuotojo akcijas (dalis, pajus) ir (ar) kontrolę (valdymą) ketinantys perleisti ir įsigyti asmenys nepateikė Komisijos reikalaujamų duomenų arba pateikė neteisingus duomenis;

2) transliuotojo ir (ar) retransliuotojo akcijas (dalis, pajus) ir (ar) kontrolę (valdymą) ketinantiems įsigyti asmenims įstatymų nustatytais atvejais draudžiama būti viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų dalyviais;

3) perleidžiant ir įsigyjant transliuotojo ir (ar) retransliuotojo akcijas (dalis, pajus) ir (ar) kontrolę (valdymą), vyksta koncentracija ir nėra gautas Konkurencijos tarybos leidimas, kai pagal Konkurencijos įstatymą toks leidimas būtinas.

6. Valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos (išskyrus mokslo ir mokymo įstaigas), bankai, politinės partijos negali būti viešosios informacijos rengėjais ir (ar) jų dalyviais, bet gali leisti neperiodinius informacinio pobūdžio leidinius, turėti informacinės visuomenės informavimo priemonės, skirtas visuomenei informuoti apie savo veiklą, jeigu įstatymų nenustatyta kitaip.

7. Kiekvienas viešosios informacijos rengėjas ar jo dalyvis turi paskirti asmenį (vyriausiąjį redaktorių, redaktorių, laidos vedėją), kuris atsako už visuomenės informavimo priemonės turinį. Kai viešosios informacijos rengėjas ir dalyvis yra tas pats fizinis asmuo, jis atsako už savo viešosios informavimo priemonės turinį.

8. Viešosios informacijos rengėjai:

1) skleisdami informaciją visuomenei, neturi iškraipyti teisingos, nešališkos informacijos bei nuomonių ir panaudoti tai savanaudiškiems tikslams. Viešojoji informacija yra nesuderinama su žurnalistinėmis kampanijomis, rengiamomis pagal išankstinius nusistatymus ar tenkinant grupinius, politinius interesus;

2) privalo būti objektyvūs ir nešališki, pateikti kuo daugiau nuomonių ginčytiniais politikos, ekonomikos ir kitais visuomenės gyvenimo klausimais;

3) fiksuodami įvairias viešas visuomenės akcijas – mitingus, eitynes, streikus, piketus ir pan. – neturi skatinti imtis neteisėtų ar desperatiškų veiksmų;

4) neturi skelbti nepagrįstų, nepatikrintų, faktais neparemtų kaltinimų;

5) privalo saugoti ir gerbti žmogaus teisę į privatumą mirties ar ligos atveju, neminėti asmens duomenų skelbdami žinias apie savižudybes ar bandymus nusižudyti;

6) neturi propaguoti ar patraukliai vaizduoti rūkymo, girtavimo ar narkotikų vartojimo. Rūkymo, girtavimo, narkomanijos vaizdavimas pateisinamas tik kaip kontekstas, siekiant tikroviškumo;

7) neturi skleisti tendencingos ir šališkos informacijos apie religiją, neturi diskriminuoti kitų religijų;

8) turi aiškiai pristatyti religines organizacijas ir jų pažiūras, kad žmonės nebūtų klaidinami;

9) neturi propaguoti žmonių ar jų grupių antgamtinių, nerealių savybių, paranormalių reiškinių, išskyrus atvejus, kai tokia informacija pateikiama pramogai arba kaip tyrimo objektas. Neturi sudaryti įspūdžio, kad astrologai, chiromantai, ekstrasensai, bioenergetikai gali teikti

patarimus dėl ateities, sveikatos, pinigų ir panašiai.

23 straipsnis. Žurnalistas ir jo santykiai su viešosios informacijos rengėjais, skleidėjais

1. Viešosios informacijos rengėjas privalo turėti vidaus tvarkos taisykles ir (ar) vidaus etikos kodeksą. Bent viename iš šių viešosios informacijos rengėjo patvirtintų dokumentų turi būti nustatytos žurnalisto teisės, pareigos, atsakomybė, tarnybiniai santykiai, taip pat žurnalisto apsauga nuo galimo jo teisių suvaržymo.

2. Neatsižvelgiant į tai, ar žurnalistas su viešosios informacijos rengėju susijęs darbo santykiais, viešosios informacijos rengėjas turi su žurnalistu raštu susitarti dėl žurnalisto autorinio kūrinio panaudojimo. Tokiu susitarimu laikomas ir viešosios informacijos rengėjo ar jam atstovaujančios organizacijos su žurnalistais ar jiems atstovaujančia organizacija sudarytas kolektyvinis susitarimas (kolektyvinė sutartis), kuriame aptartos žurnalistų autorinių kūrinių panaudojimo sąlygos. Jeigu viešosios informacijos rengėjas, naudojantis žurnalisto autorinį kūrinį, su žurnalistu raštu dėl to nesusitarė ir nėra kolektyvinio susitarimo dalyvis, tai neatleidžia viešosios informacijos rengėjo nuo prievolės už panaudotą žurnalisto autorinį kūrinį teisingai atlyginti.

3. Žurnalisto profesinį ir teisinį statusą bei socialines garantijas nustato šis ir kiti Lietuvos Respublikos įstatymai.

24 straipsnis. Duomenys apie vietinių, regioninių, nacionalinių laikraščių, žurnalų ir informacinės visuomenės informavimo priemonių dalyvius

1. Vietinių, regioninių arba nacionalinių laikraščių, žurnalų bei informacinės visuomenės informavimo priemonių redakcijos, išskyrus nurodytas šio įstatymo 22 straipsnio 6 dalyje, privalo kasmet iki kovo 30 dienos Vyriausybės įgaliotai institucijai visuomenės informavimo srityje (toliau – Vyriausybės įgaliota institucija) šios institucijos nustatyta tvarka pateikti duomenis apie įmonės akcininkus ar dalininkus, kurie turi nuosavybės teisę ar valdo ne mažiau kaip 10 procentų visų akcijų ar turto (jeigu turtas yra neakcionuotas). Juose turi būti nurodyta tokių akcininkų ar dalininkų vardai ir pavardės (pavadinimai), asmens kodas (registracijos numeris), turimo turto dalis ar akcijų skaičius ir balsų dalis procentais. Minėti viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai turi Vyriausybės įgaliotai institucijai kasmet iki kovo 30 dienos pateikti šios institucijos nustatyta tvarka informaciją apie savo valdymo organus, jų narius ir informaciją apie turtinius santykius ir (ar) jungtinę veiklą, siejančią juos su kitais viešosios informacijos rengėjais ir (ar) skleidėjais, ir (ar) jų dalyviais. Vyriausybės įgaliota institucija privalo savo nustatyta tvarka iki tų metų gegužės 15 dienos „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ paskelbti miesto ar rajono, regioninio arba nacionalinio lygio laikraščių, žurnalų ir informacinės visuomenės informavimo priemonių redakcijų pateiktus duomenis.

2. Respublikos Prezidentas, Seimo, Vyriausybės nariai, savivaldybių tarybų nariai, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų vadovai privalo Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka paskelbti „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“, kokių vietinių, regioninių arba nacionalinių laikraščių, žurnalų ir informacinės visuomenės informavimo priemonių dalyviai jie yra.

3. Viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai, žurnalistai privalo savo visuomenės informavimo priemonėje paskelbti apie gautą paramą, jeigu ji viršija vienos minimalios algos dydį, nurodymai, kokio dydžio ir iš ko gauta parama.

4. Už šio straipsnio 1 dalyje nurodytų duomenų nepateikimą ir šio straipsnio 2 dalyje nurodytos informacijos nepaskelbimą įstatymų nustatyta tvarka taikoma atsakomybė.

5. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytos pareigos taikomos tik toms informacinės visuomenės informavimo priemonėms, kurių valdytojas yra juridinis asmuo.

25 straipsnis. Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausantys transliuotojai

1. Transliuotojas yra laikomas priklausančiu Lietuvos Respublikos jurisdikcijai tais atvejais, kai atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

1) pagrindinė transliuotojo buveinė yra Lietuvoje ir jo redakciniai sprendimai dėl

transliuojamų programų priimami Lietuvoje;

2) pagrindinė transliuotojo buveinė yra Lietuvoje, o redakciniai sprendimai dėl transliuojamų programų priimami kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, bet didesnioji dalis transliuotojo darbuotojų, kurie verčiasi transliavimo veikla, dirba Lietuvoje;

3) pagrindinė transliuotojo buveinė yra kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, bet redakciniai sprendimai priimami Lietuvoje ir didesnioji dalis transliuotojo darbuotojų, kurie verčiasi transliavimo veikla, dirba Lietuvoje;

4) didelė dalis transliuotojo darbuotojų, kurie verčiasi transliavimo veikla, dirba ir Lietuvoje, ir kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, bet pagrindinė transliuotojo buveinė yra Lietuvoje;

5) pagrindinė transliuotojo buveinė yra Lietuvoje, bet redakciniai sprendimai dėl transliuojamų programų priimami kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje arba atvirkščiai, ir nė vienoje šių valstybių nedirba didesnioji dalis transliuotojo darbuotojų, kurie verčiasi transliavimo veikla, tačiau transliuotojas pradėjo savo veiklą, laikydamasis Lietuvos Respublikos įstatymų, ir turi nuolatinių ekonominių santykių Lietuvoje;

6) pagrindinė transliuotojo buveinė yra Lietuvoje, bet redakciniai sprendimai dėl transliuojamų programų priimami kitoje valstybėje, ne Europos Sąjungos narėje, arba atvirkščiai, ir didesnioji dalis transliuotojo darbuotojų, kurie verčiasi transliavimo veikla, dirba Lietuvoje.

2. Transliuotojas, kuris neatitinka nė vienos iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų sąlygų ir nepriklauso Europos Sąjungos valstybės narės arba kitos Europos Tarybos konvenciją dėl televizijos be sienų ratifikavusios šalies jurisdikcijai, priklauso Lietuvos Respublikos jurisdikcijai, jei atitinka šias sąlygas:

1) transliuotojas naudojasi Lietuvos valstybei priklausančiu kanalu (radijo dažniu);

2) transliuotojas naudojasi Lietuvos valstybės suteiktais ryšio palydovo ištekliais;

3) transliuotojas nesinaudoja nei Lietuvos valstybei priklausančiu kanalu (radijo dažniu), nei Lietuvos valstybės suteiktais ryšio palydovo ištekliais, bet naudojasi Lietuvoje įrengta antžemine stotimi, perduodančia signalą į ryšio palydovą.

3. Lietuvos Respublikos jurisdikcija gali būti taikoma ir šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nenurodytiems transliuotojams, jeigu jų veikla kelia grėsmę Lietuvos nacionalinio saugumo interesams, viešajai tvarkai, visuomenės sveikatos apsaugai, visuomenės saugumui, vartotojų apsaugai, kai valstybių, kurių jurisdikcijai tie transliuotojai priklauso, kompetentingos institucijos nesiėmė priemonių užkirsti kelią tokiai jų veiklai, kai atitinkamos Lietuvos institucijos į jas oficialiai kreipėsi.

26 straipsnis. Viešosios informacijos platinimas

1. Informaciją visuomenei platina pats viešosios informacijos rengėjas arba kitas asmuo pagal sutartį su viešosios informacijos rengėju ar turėdamas šio leidimą.

2. Užsienyje parengtas visuomenės informavimo priemonės leidžiama platinti Lietuvos Respublikoje, jeigu jų turinys neprieštarauja šio ir kitų įstatymų nuostatomis ir Lietuvos Respublikos tarptautinėms sutartims. Užsienyje parengtas programas leidžiama transliuoti ir retransliuoti Lietuvos Respublikoje, nepažeidžiant šio ir kitų įstatymų nuostatų.

3. Užsienyje parengtų radijo ir (ar) televizijos programų laisvas retransliavimas Lietuvos Respublikoje gali būti sustabdytas, jeigu:

1) užsienyje parengtoje programoje ar jos dalyje platinama šio įstatymo 19 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta neskelbtina ir draudžiama informacija;

2) platinama informacija pažeidžia šio įstatymo nuostatas ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių reikalavimus dėl nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio jų fiziniam, protiniam ar doroviniam vystymuisi;

3) platinama informacija pažeidžia kitas šio įstatymo nuostatas ir Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių reikalavimus, taikomus priimančios valstybės visuomenei skirtoms transliuojamoms programoms, ir jeigu programą priimanti valstybė raštu pranešė programą platinančiam transliuotojui ir (ar) retransliuotojui apie pastebėtą pažeidimą, o šis per 15 dienų nuo pranešimo nepašalino pažeidimo arba per pastaruosius 12 mėnesių padarė ne mažiau kaip du

panašius pažeidimus.

4. Komisija priima sprendimą dėl užsienyje parengtos programos retransliavimo Lietuvos Respublikoje sustabdymo ir nustato konkrečią datą, nuo kurios turi būti sustabdytas programos retransliavimas Lietuvos Respublikoje. Retransliuotojas privalo sustabdyti nurodytos programos retransliavimą nuo Komisijos sprendime nurodytos datos.

27 straipsnis. Valstybės parama viešosios informacijos rengėjams

1. Valstybė remia viešosios informacijos rengėjų kultūrinius ir šviečiamuosius projektus. Valstybės finansinė parama viešosios informacijos rengėjams teikiama konkursų tvarka ir, išskyrus nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, yra teikiama per viešąją įstaigą Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondą (toliau – Fondas). Į Fondą lėšas iš valstybės biudžeto kasmet skiria Seimas. Valstybės institucijos ir įstaigos negali teikti finansinės ar jai iš esmės lygiavertės paramos viešosios informacijos rengėjams.

2. Finansinė parama iš valstybės biudžeto knygų leidybai, taip pat garso ir vaizdo laikmenomis platinamos produkcijos leidybai, kino filmų gamybai yra skiriama per Kultūros ministeriją bei Švietimo ir mokslo ministeriją ekspertų komisijų, veikiančių prie šių ministerijų, teikimu.

28 straipsnis. Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas

1. Fondas veikia vadovaudamasis Viešųjų įstaigų, šiuo ir kitais įstatymais, taip pat Fondo įstatais. Fondo dalininkais Fondo įstatų nustatyta tvarka gali būti meno kūrėjų asociacijos, viešosios informacijos rengėjų ir kitos organizacijos bei institucijos, formuojančios kultūros ir švietimo politiką, užsiimančios kultūrine ir (ar) šviečiamąja veikla. Fondo įstatai turi numatyti naujų dalininkų priėmimo tvarką.

2. Fondo veiklai vadovauja Fondo taryba. Fondo tarybą sudaro 11 narių. Kiekvienai kadencijai juos renka visuotinis Fondo dalininkų susirinkimas. Viena Fondo tarybos nario kadencija trunka dvejus metus. Tas pats asmuo negali būti Fondo tarybos nariu daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Fondo tarybai vadovauja Fondo tarybos pirmininkas. Jį Fondo taryba renka iš savo narių Fondo tarybos kadencijos laikotarpiui. Fondo tarybos sprendimai priimami paprasta visų Fondo tarybos narių balsų dauguma; balsams pasidalijus po lygiai, lemia Fondo tarybos pirmininko balsas. Fondo taryba veikia pagal savo patvirtintą darbo reglamentą. Fondo taryba sprendimus dėl konkursų rezultatų priima remdamasi ekspertų grupių išvadomis. Ekspertų grupės sudaromos ir veikia pagal Fondo tarybos patvirtintus nuostatus.

3. Fondo lėšų šaltiniai:

- 1) valstybės dotacijos (subsidijos);
- 2) juridinių ar fizinių asmenų dovanotos lėšos;
- 3) užmokestis už Lietuvos Respublikoje įregistruotų transliuotojų ir retransliuotojų licencijas;
- 4) palūkanos už bankuose saugomas Fondo lėšas;
- 5) kitos teisėtai įgytos lėšos.

4. Fondas pagal atskirą sąmatą skiria lėšas Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijai įstatymų nustatytoms funkcijoms atlikti.

5. Fondas konkurso tvarka remia viešosios informacijos rengėjų kultūrinius ir šviečiamuosius projektus pagal 6 programas:

- 1) kultūros, meno leidinių;
 - 2) šviečiamąjo pobūdžio leidinių;
 - 3) regioninės žiniasklaidos (regionų, vietinių laikraščių, žurnalų ar kitų specialių leidinių, radijo ir televizijos);
 - 4) radijo ir televizijos;
 - 5) internetinės žiniasklaidos (informacinės visuomenės informavimo priemonių);
 - 6) vaikų ir jaunimo kultūrinio švietimo.
6. Fondo tarybos parengtus bendruosius konkursų nuostatus, kuriuose atspindi programų ir

finansavimo proporcijos ir kurie suderinti bendrame Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros ir Seimo Informacinės visuomenės plėtros komitetų posėdyje, tvirtina Vyriausybė.

7. Fondas kasmet spaudoje paskelbia metų veiklos ataskaitą, o Fondo tarybos pirmininkas kiekvienais metais Seimo plenariniame posėdyje pateikia lėšų, gautų iš biudžeto, paskirstymo ir panaudojimo ataskaitą.

29 straipsnis. Sąžininga konkurencija visuomenės informavimo srityje

1. Valstybės ir savivaldybių įstaigos, taip pat kitos visų rūšių įmonės, įstaigos ir organizacijos ar fiziniai asmenys negali monopolizuoti visuomenės informavimo priemonių.

2. Valstybė sudaro vienodas teises ir ekonomines sąlygas viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų, išskyrus smurtinio bei erotinio pobūdžio produkcijos rengėjus ir (ar) skleidėjus, sąžiningai konkurencijai. Šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka valstybės ir savivaldybių institucijos kontroliuoja, kad būtų išsaugotas visuomenės informavimo pliuralizmas ir sąžininga konkurencija, nė vienas asmuo nepiktinaudžiautų dominuojama padėtimi tarp viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų arba kurios nors atskiros visuomenės informavimo priemonių rūšies rinkoje. Dominuojama padėtis visuomenės informavimo srityje nustatoma vadovaujantis šiuo įstatymu ir Konkurencijos įstatymu.

3. Smurtinio ir erotinio pobūdžio viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams taikomi šio ir kitų įstatymų ar teisės aktų nustatyti apribojimai.

30 straipsnis. Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija

Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija (toliau – LRT) – valstybei nuosavybės teise priklausanti viešoji ne pelno įstaiga, veikianti pagal šį ir Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymą.

31 straipsnis. Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimas

1. Lietuvos Respublikoje transliavimo ir retransliavimo veikla, išskyrus radijo programų transliavimą elektroninių ryšių tinklais, kurių pagrindinė paskirtis nėra programų transliavimas ir (ar) retransliavimas, taip pat fizinių asmenų nekomerciniais tikslais šiais tinklais vykdomą transliavimą ir LRT atliekamą transliavimą ar retransliavimą, yra licencijuojama. Asmenys, norintys verstis transliavimo ir (ar) retransliavimo veikla, privalo gauti transliavimo ir (ar) retransliavimo licenciją. Transliavimo ir retransliavimo licencijas, suteikiančias teisę įrengti ir eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus, teisę programų transliavimui ir (ar) retransliavimui panaudoti savo turimus elektroninių ryšių tinklus arba teisę naudotis trečiosios šalies teikiama siuntimo paslauga, išduoda Komisija.

2. Informaciją apie sukoordinuotus radijo dažnius (kanalus), pagal Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siųsti strateginį planą numatytus transliuotojams ir (ar) retransliuotojams, turintiems Komisijos išduotas licencijas su teise steigti ir eksploatuoti savo elektroninių ryšių tinklus, kartu su elektroninių ryšių tinklų pagrindinėmis veiklos sąlygomis, reikalingomis transliavimo ir (ar) retransliavimo licencijoms išduoti, Komisijai pateikia Ryšių reguliavimo tarnyba. Gavusi šioje dalyje nurodytą informaciją, Komisija šio įstatymo ir Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis išduoda transliavimo ir (ar) retransliavimo licencijas.

3. Ryšių reguliavimo tarnyba, paskyrusi radijo dažnius (kanalus) siuntėjams, informaciją apie šiuos radijo dažnius (kanalus) kartu su elektroninių ryšių tinklų pagrindinėmis veiklos sąlygomis, reikalingomis transliavimo ir (ar) retransliavimo licencijoms išduoti, pateikia Komisijai. Gavusi šioje dalyje nurodytą informaciją, Komisija šio įstatymo ir Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis išduoda transliavimo ir (ar) retransliavimo licencijas.

4. Į transliavimo ar retransliavimo licenciją, išskyrus atvejus, kai programų transliavimui ir (ar) retransliavimui nenaudojami Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siųsti strateginiame plane numatyti radijo dažniai (kanalai), kartu su radijo dažniais (kanalais)

įrašomos elektroninių ryšių tinklų pagrindinės veiklos sąlygos turi atitikti Ryšių reguliavimo tarnybos Komisijai pateiktas radijo dažnių (kanalų) bei elektroninių ryšių tinklų, skirtų radijo ir televizijos programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti, pagrindines veiklos sąlygas. Į Komisijos išduodamą transliavimo ir (ar) retransliavimo licenciją su teise naudotis trečiosios šalies teikiama siuntimo paslauga papildomai įrašomas konkretus siuntėjas.

5. Ryšių reguliavimo tarnyba turi teisę, prieš 6 mėnesius įspėjusi radijo dažnio (kanalo) naudotoją, pakeisti radijo dažnį (kanalą) kitu tai pačiai paskirčiai naudojamu radijo dažniu (kanalu) arba, prieš 12 mėnesių įspėjusi radijo dažnio (kanalo) naudotoją, panaikinti radijo dažnio (kanalo) skyrimą, jeigu:

1) to reikalauja tarptautiniai įsipareigojimai ar Europos Sąjungos teisės aktai;

2) Elektroninių ryšių įstatymo nustatyta tvarka keičiama radijo dažnių juostos paskirtis dėl tarptautinių įsipareigojimų ar Europos Sąjungos teisės aktų, įskaitant rekomendacijas, – derinama su Komisija, jeigu radijo dažnio (kanalo) skyrimas keičiamas ar naikinamas nesibaigus Ryšių reguliavimo tarnybos nustatytam radijo dažnio (kanalo) naudojimo terminui;

3) radijo dažnis (kanalas) pagal Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siųsti strateginiame plane nurodytus kriterijus naudojamas neveiksmingai;

4) keičiamas Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siųsti strateginis planas.

6. Radijo dažniai (kanalai) yra Lietuvos Respublikos nuosavybė ir negali būti privatizuoti.

7. LRT veikla nėra licencijuojama. LRT programų transliavimui užtikrinti Komisija be konkurso pirmumo tvarka pagal šio įstatymo nuostatas ir sąlygas išduoda leidimus, suteikiančius teises, tolygias toms, kurios suteikiamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytomis licencijomis.

8. Licencijų rūšis, jų išdavimo ir pakeitimo sąlygas ir tvarką nustato šis įstatymas ir Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklės. Šias taisykles tvirtina Komisija.

9. Išduodant licencijas, pirmenybė teikiama asmenims, kurie įsipareigoja rengti originalios kūrybos kultūrinės, informacinės bei šviečiamąsias laidas, užtikrinti teisingą ir nešališką informacijos pateikimą, gerbti asmens orumą ir teisę į privatų gyvenimą, saugoti nepilnamečius nuo galimo neigiamo viešosios informacijos poveikio jų fiziniui, protiniam ir doroviniam vystymuisi, taip pat asmenims, įsipareigojusiems transliuoti programas, kokių numatomoje priėmimo zonoje dar netransliuoja kiti transliuotojai.

10. Transliavimo ir retransliavimo licencijos išduodamos konkurso būdu, išskyrus šio straipsnio 11 dalyje nustatytus atvejus.

11. Transliavimo ir retransliavimo licencijas Komisija be konkurso išduoda šiais atvejais:

1) mokslo arba švietimo institucijoms – šviečiamosioms ir kultūrinėms programoms transliuoti iki 20 W galios antžemine televizijos, radijo stotimi;

2) programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti kabelinės televizijos, radijo tinklais;

3) programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti elektroninių ryšių tinklais, kurių pagrindinė paskirtis nėra programų transliavimas ir (ar) retransliavimas;

4) programoms transliuoti ir (ar) retransliuoti per dirbtinį Žemės palydovą (palydovus);

5) kitais atvejais, kai tai numatyta Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siųsti strateginiame plane.

12. Užmokesčio už paraiškos licencijai gauti nagrinėjimą ir licencijų sąlygų pakeitimą dydį nustato Komisija. Komisija kartu su Vyriausybės įgaliota institucija visuomenės informavimo srityje tvirtina užmokesčio už licenciją dydžio nustatymo tvarkos aprašą ir vadovaudamasi šiuo aprašu nustato užmokesčio už licenciją dydį. Užmokestis už licenciją pervedamas Fondui garso ir vaizdo projektams remti.

13. Komisijos išduota licencija transliuotojui ir (ar) retransliuotojui neriboja galimybės teikti tuo pačiu elektroninių ryšių tinklu ar pavieniais įrenginiais kitas nelicencijuojamas paslaugas, jei šių paslaugų teikimas netrukdo transliuoti ar retransliuoti programų licencijoje nustatytais sąlygomis. Tik licenciją turintis asmenys su elektroninių ryšių paslaugų teikėjais gali sudaryti sutartis siųsti ir (ar) retransliuoti programas.

14. Komisija savo sprendimu ne ilgiau kaip trims mėnesiams gali sustabdyti licencijos

galiojimą, jeigu Ryšių reguliavimo tarnyba panaikina teisę naudoti radijo dažnį (kanalą) ir kreipiasi į Komisiją dėl licencijos galiojimo sustabdymo arba licencijos turėtojas šiurkščiai pažeidžia šio įstatymo reikalavimus ar licencijos sąlygas:

1) platina šio įstatymo 19 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą neskelbtiną ir draudžiamą informaciją;

2) pažeidžia pagrindines licencijos sąlygas ir (ar) įsipareigojimus dėl transliuojamos (retransliuojamos) programos ir jeigu jam per paskutinius 12 mėnesių už tokį pat pažeidimą buvo pakartotinai skirta administracinė nuobauda;

3) pažeidžia įstatymų reikalavimus dėl nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio jų fiziniam, protiniam ar doroviniam vystymuisi ir jeigu jam per paskutinius 12 mėnesių už tokį pat pažeidimą buvo pakartotinai skirta administracinė nuobauda;

4) laiku nesumoka užmokesčio už licenciją;

5) nemoka šio įstatymo nustatytų įmokų Komisijos veiklai finansuoti, jeigu jam per paskutinius 24 mėnesius už tokį pat pažeidimą buvo skirti du įspėjimai.

15. Komisija sprendimu gali panaikinti licencijos galiojimą, jeigu:

1) licencijos turėtojas atsisako licencijos;

2) licencijos turėtojas yra likviduojamas arba reorganizuojamas;

3) licencijos turėtojas be Komisijos sutikimo daugiau kaip 2 mėnesius paeiliui arba daugiau kaip tris mėnesius per kalendorinius metus nevykdo licencijuojamos veiklos;

4) licencijos turėtojas per licencijoje nustatytą terminą nepradėjo vykdyti licencijuojamos veiklos;

5) licencijai gauti licencijos turėtojas pateikė neteisingus duomenis;

6) licencijos turėtojas nepašalina pažeidimo, už kurį jam buvo taikytas laikinas licencijos galiojimo sustabdymas, arba per 12 mėnesių po licencijos galiojimo sustabdymo termino pabaigos padaro tokį pat pažeidimą;

7) licencijos turėtojas transliuoja ir (ar) retransliuoja programą(-as), kai laikinai sustabdytas jo licencijos galiojimas;

8) negavus Komisijos sutikimo, pasikeičia licencijos turėtojo kontrolinio akcijų paketo savininkai arba licencijos turėtojo kontrolė (valdymas) pereina kitam asmeniui(-ims), arba prašyme dėl Komisijos sutikimo pateikiami neteisingi duomenys;

9) Ryšių reguliavimo tarnyba panaikina teisę naudoti radijo dažnį (kanalą) ir kreipiasi į Komisiją dėl licencijos galiojimo panaikinimo;

10) pasibaigia leidimo naudoti radijo dažnį (kanalą) galiojimo terminas ir įstatymų nustatyta tvarka Ryšių reguliavimo tarnyba jo nepratęsia.

16. Komisija, priimdama sprendimą dėl laikino licencijos galiojimo sustabdymo ar panaikinimo, nustato konkretų terminą, nuo kada sustabdomas ar panaikinamas licencijos galiojimas. Šis terminas negali būti trumpesnis negu įstatymo nustatytas terminas apskūsti Komisijos sprendimus teismui. Licencijos turėtojas privalo sustabdyti (nutraukti) licencijuojamą veiklą nuo sprendime nurodytos dienos, išskyrus atvejus, kai apskundus teismui šį Komisijos sprendimą teismas laikinai sustabdo jo galiojimą. Teismui nepanaikinus Komisijos sprendimo dėl laikino licencijos galiojimo sustabdymo ar panaikinimo, licencijos turėtojas privalo sustabdyti (nutraukti) licencijuojamą veiklą nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos. Komisijos sprendimą dėl laikino licencijos galiojimo sustabdymo ar jos galiojimo panaikinimo turi sankcionuoti Vilniaus apygardos administracinis teismas. Prašyme sankcionuoti Komisijos sprendimą turi būti nurodytas Komisijos sprendimo priėmimo faktinis ir juridinis pagrindas ir jį patvirtinantys įrodymai. Kartu su prašymu turi būti pateiktas Komisijos sprendimas, jo faktinį ir juridinį pagrindą patvirtinančių dokumentų kopijos ir kita būtina medžiaga. Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjas turi išnagrinėti Komisijos prašymą ir priimti motyvuotą nutartį patenkinti arba atmesti prašymą ne vėliau kaip per 72 valandas nuo prašymo pateikimo momento. Jeigu Komisija nesutinka su Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjo sprendimu atmesti prašymą, jos įgaliotas atstovas turi teisę per 7 dienas apskūsti teismo nutartį Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas turi išnagrinėti skundą dėl Vilniaus apygardos administracinio

teismo nutarties ne vėliau kaip per 7 dienas nuo skundo priėmimo dienos.

17. Licencijos turėtojas negali perduoti licencijos arba ja suteiktų teisių kitiems asmenims. Jeigu licencijos turėtojas reorganizuojamas, Komisijos sprendimu jo teisių ir pareigų perėmėjui(-ams) gali būti be konkurso išduota nauja(-os) licencija(-os) vykdyti licencijuojamą veiklą tomis pačiomis sąlygomis, jeigu šis asmuo prieš reorganizavimą pateikia Komisijai atitinkamą prašymą bei reorganizavimo sąlygas ir jeigu tiek iki reorganizavimo, tiek reorganizavimo metu nebuvo pažeisti Lietuvos Respublikos įstatymai, reglamentuojantys transliavimo ar retransliavimo veiklą, licencijos sąlygos ir Komisijos sprendimai.

18. Pasikeitus licencijos turėtojo steigimo dokumentams ar valdymo organų nariams, licencijos turėtojas turi ne vėliau kaip per 30 dienų pranešti Komisijai apie tokius pasikeitimus.

19. Licencijos turėtojas privalo ne vėliau kaip prieš 30 dienų pranešti Komisijai apie numatomą licencijuojamos veiklos nutraukimą. Licencijos turėtojas, gavęs Komisijos sutikimą, gali laikinai, ne ilgiau kaip trims mėnesiams, sustabdyti licencijuojamą veiklą.

32 straipsnis. Apsauga nuo neteisėto transliavimo ir (ar) retransliavimo

1. Be Komisijos leidimo transliuotojai ir (ar) retransliuotojai negali didinti ar kitaip keisti licencijoje nustatytos licencijuojamos veiklos teritorijos (transliuojamų ir (ar) retransliuojamų programų aprėpties zonos). Tais atvejais, kai tokiam transliavimui ir (ar) retransliavimui naudojamų radijo dažnių (kanalų) skyrimą ir naudojimą reglamentuoja Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siųsti strateginis planas, Komisijos leidimas turi būti gaunamas tik jeigu licencijuojamos veiklos teritorija keičiama pagal šiame plane nustatytus kriterijus.

2. Draudžiama neteisėtai įsiterpti į svetimas programas, transliuoti ir (ar) retransliuoti sau nepriskirtais radijo dažniais (kanalais), kelti transliavimo trukdžius.

33 straipsnis. Programų retransliavimas ir bendrieji priėmimo tinklai

1. Televizijos programų retransliuotojai privalo retransliuoti vieną LRT televizijos programą ir visas nekoduotas Lietuvos nacionalinio masto transliuotojų antžeminės televizijos programas. Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklėse nustatytais atvejais ir tvarka komisija gali nustatyti kitas privalomas retransliuojamas televizijos programas ar atleisti nuo privalomųjų programų retransliavimo. Komisija nustato minimalų retransliuojamų programų kiekį ir pobūdį. Jeigu programų retransliavimui naudojami riboti radijo dažnių (kanalų) ištekliai, Komisija, atsižvelgdama į šių išteklių poreikį, gali riboti maksimalų retransliuojamų programų kiekį.

2. Priimdama sprendimą dėl įpareigojimo privalomai retransliuoti televizijos programą, Komisija atsižvelgia į programos meninę vertę, aktualumą retransliuotojo licencijuojamos veiklos teritorijoje gyvenantiems žiūrovams ir į kitus Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklėse nustatytus kriterijus.

3. Retransliuotojai, teikiantys radijo programų retransliavimo paslaugas kabelinės televizijos ar laidinio radijo tinklais, privalo retransliuoti vieną LRT radijo programą.

4. Retransliuotojai už privalomas retransliuoti programas transliuotojams nemoka.

5. Retransliuojamas programos ar jų dalis keisti draudžiama. Retransliuojamos programos pakeitimu nelaikomas specialių techninių priemonių panaudojimas siekiant užtikrinti nepilnamečių apsaugą nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio jų fiziniam, protiniam ir doroviniam vystymuisi ar kitų transliuotojų išimties teises į programas ar atskiras jų dalis.

6. Savo reikmėms (nekomerciniais tikslais) naudojamus bendruosius priėmimo tinklus, prie kurių prijungta ar gali būti prijungta daugiau kaip 40 butų (valdų), šių tinklų savininkai privalo įregistruoti Komisijoje jos nustatyta tvarka.

7. Bendrieji priėmimo tinklai, naudojami ne savo reikmėms (komerciniais tikslais), laikomi kabelinės televizijos tinklais, ir asmenys, teikiantys bendrųjų priėmimo tinklų paslaugas, privalo turėti licenciją retransliuoti programas kabelinės televizijos tinklais.

ANTRASIS SKIRSNIS

VIEŠOSIOS INFORMACIJOS RENGIMO IR PLATINIMO REIKALAVIMAI

34 straipsnis. Kalba, kuria rengiama ir platinama viešoji informacija

1. Viešoji informacija rengiama ir platinama valstybine ar kita kalba laikantis šio ir Valstybinės kalbos įstatymo bei Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimų. Platinama informacija turi būti prieinama neįgaliesiems.

2. Radijo ir televizijos programos, transliuojamos ne lietuvių kalba, turi būti verčiamos į lietuvių kalbą arba rodomos su lietuviškais subtitrais, išskyrus mokomąsias, progines, specialiąsias, muzikines ir retransliuojamas užsienio valstybių radijo ir televizijos programas ar laidas, taip pat transliuotojo sukurtas laidas, skirtas Lietuvos tautinėms mažumoms. Komisija, atsižvelgdama į tautinių mažumų, gyvenančių transliuojamų programų aprėpties zonoje, poreikius, gali licencijos sąlygose nustatyti, kokią transliuojamų ir (ar) retransliuojamų programų ar laidų dalį turi sudaryti programos ar laidos tautinių mažumų kalbomis.

3. Transliuotojams draudžiama rodyti audiovizualinius kūrinius, išverstus iš oficialios Europos Sąjungos kalbos į ne Europos Sąjungos kalbą.

4. Retransliuotojai, platindami viešąją informaciją, pirmenybę turi teikti oficialioms Europos Sąjungos kalboms, todėl esant galimybei pasirinkti, kuria kalba retransliuoti tokią pačią programą – oficialia Europos Sąjungos ar kita kalba, privalo sudaryti visas sąlygas, kad programa ar laida būtų retransliuojama oficialia Europos Sąjungos kalba.

35 straipsnis. Paskelbtos informacijos saugojimas

1. Viešosios informacijos rengėjas privalo saugoti išspausdinto leidinio egzempliorių, audiovizualinius kūrinius ir transliuotų programų įrašus ne trumpiau kaip vienus metus nuo tos dienos, kai informacija buvo išplatinta.

2. Šio straipsnio 1 dalyje išdėstyti reikalavimai netaikomi informacinės visuomenės informavimo priemonėms, tačiau jų valdytojai turi Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, terminais ir apimtimi užtikrinti, kad informacija apie turinio tvarkymą bus saugoma iki vieno metų.

36 straipsnis. Reikalavimai leidiniams ir jų platinimui

1. Kiekviename leidinyje turi būti nurodyti jo tiražas, Lietuvos standarto nustatyti kiti leidybiniai duomenys ir tarptautinis dokumento standarto numeris (ISBN, ISSN, ISMN ir kt.).

2. Leidinių tiražas turi būti audituojamas. Kiekviename leidinyje prie tiražo nurodomas nepriklausomas auditorius, audituojantis to leidinio tiražą, ir paskutinio audito data.

3. Vyriausybė nustato visų leidinių (tarp jų ir elektroninių) privalomųjų egzempliorių skaičių, kuris turi būti nemokamai perduodamas bibliotekoms.

4. Vyriausybė nustato leidinių auditavimo tvarką.

37 straipsnis. Europos audiovizualiniai kūriniai

1. Europos audiovizualiniais kūriniais (toliau – Europos kūriniai) laikomi kūriniai:

1) sukurti Lietuvos Respublikoje arba Europos Sąjungos valstybėse narėse, kitose valstybėse, kuriose įsigaliojusi Europos Tarybos konvencija dėl televizijos be sienų, jeigu: jų kūrėjai yra įsisteigę šiose valstybėse arba šių kūrinių kūrimą kontroliuoja vienas ar daugiau šiose valstybėse įsisteigusių kūrėjų, arba minėtose valstybėse įsisteigusių kūrėjų įnašas į šių kūrinių bendro kūrimo (gamybos) išlaidas yra didesnis negu kitose (trečiosiose) Europos valstybėse įsisteigusių kūrėjų ir viso bendro kūrimo (gamybos) nekontroliuoja vienas ar daugiau kūrėjų, įsisteigusių ne Lietuvos Respublikoje, ne Europos Sąjungos valstybėse narėse ar kitose Europos valstybėse, kuriose įsigaliojusi Europos Tarybos konvencija dėl televizijos be sienų;

2) sukurti trečiosiose Europos valstybėse, tai yra ne Europos Sąjungos valstybėse narėse ar kitose Europos valstybėse, kuriose įsigaliojusi Europos Tarybos konvencija dėl televizijos be sienų, jeigu jie sukurti vienoje ar keliose trečiosiose Europos valstybėse įsisteigusių kūrėjų arba šiems kūrėjams bendradarbiaujant su kūrėjais, įsisteigusiais vienoje ar keliose Europos Sąjungos

valstybėse narėse ir Lietuvos Respublikoje, tuo atveju, jei Europos Sąjunga ir Lietuvos Respublika yra sudariusios su šiomis trečiosiomis Europos valstybėmis sutartis dėl bendradarbiavimo audiovizualinėje srityje ir jeigu šie kūriniai yra iš esmės sukurti autorių ir kūrėjų, gyvenančių vienoje ar keliose Europos valstybėse.

2. Šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktai taikomi tuo atveju, jei kūriniams, sukurtiems Lietuvos Respublikoje ar Europos Sąjungos valstybėse narėse, diskriminacinės priemonės šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose numatytose šalyse netaikomos.

3. Kūriniai, kurie, remiantis šio straipsnio 1 dalies nuostatomis, neturėtų būti laikomi Europos kūriniais, bet yra sukurti remiantis dvišalėmis bendro kūrimo (gamybos) sutartimis tarp Europos Sąjungos valstybių narių arba Lietuvos Respublikos ir trečiųjų Europos valstybių, traktuojami kaip Europos kūriniai, jeigu Europos Sąjungos arba Lietuvos Respublikos kūrėjų įnašas sudaro didžiąją bendro kūrimo (gamybos) išlaidų dalį ir jeigu jų kūrimas (gamyba) nėra kontroliuojamas kūrėjų, įsisteigusių ne Europos Sąjungos valstybėje narėje.

4. Kūriniai, kurie, remiantis šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatomis, neturėtų būti laikomi Europos kūriniais, bet iš esmės yra sukurti bendradarbiaujant su autoriais ir kūrėjais, gyvenančiais vienoje ar keliose Europos Sąjungos valstybėse narėse, traktuojami kaip Europos kūriniai tokiu mastu, kuris atitinka Europos Sąjungos valstybėse narėse įsisteigusių kūrėjų įnašą į šių kūrinių bendro kūrimo (gamybos) išlaidas.

38 straipsnis. Radijo ir televizijos programos

1. Televizijos transliuotojai savo reguliariai transliuojamose laidose turi teisę laisvai rengti ir rodyti trumpus (ne ilgesnius kaip 90 sekundžių trukmės) pranešimus apie visuomenei reikšmingus Lietuvos ir kitų šalių įvykius, kultūros, sporto ar kitus renginius, apie kuriuos teikti informaciją visuomenei kiti transliuotojai yra įsigiję išimtinę teisę.

2. Transliuojant televizijos laidas ar programas, skirtas visuomenei itin reikšmingiems įvykiams, laikomasi šių reikalavimų:

1) televizijos transliuotojai, įsigiję išimtinės teisės transliuoti laidas ar programas, skirtas Lietuvoje ar už jos ribų vykstantiems visuomenei itin reikšmingiems įvykiams, negali šių laidų ar programų transliuoti išimtinėmis sąlygomis tokiu būdu, kad didžioji Lietuvos gyventojų dalis negalėtų šių įvykių, transliuojamų tiesiogiai ar pateikiamų visuomenei pasitelkus transliacijų įrašus, matyti per nemokamus televizijos kanalus;

2) Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausantys transliuotojai negali naudotis šios dalies 1 punkte nurodytomis išimtinėmis teisėmis tokiu būdu, kad didžioji kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar kitoje Europos valstybėje, kurioje įsigaliojusi Europos Tarybos konvencija dėl televizijos be sienų, gyvenančių žmonių dalis netektų galimybės stebėti Lietuvoje ar už jos ribų vykstančių įvykių, kurie šios valstybės teisės aktais įteisinti kaip visuomenei itin reikšmingi. Programos ar laidos apie šiuos įvykius transliuojamos laikantis toje valstybėje nustatytos transliavimo tvarkos;

3) Lietuvos Respublikoje visuomenei itin reikšmingais įvykiais laikoma: olimpinės vasaros ir žiemos žaidynės, pasaulio ir Europos krepšinio čempionatai, pasaulio futbolo taurės varžybos, Europos futbolo čempionatas, Lietuvos dainų šventės, iškilmingi Lietuvos valstybinių švenčių minėjimai. Vyriausybė gali šį sąrašą papildyti ir kitais visuomenei itin reikšmingais įvykiais. Vyriausybės įgaliota institucija nustato reikalavimus, kurių laikomasi transliuojant programas ar laidas apie Lietuvos Respublikos visuomenei itin reikšmingus įvykius;

4) šios dalies 1 ir 2 punktų nuostatomis įgyvendinti būtinus reikalavimus nustato Komisija.

3. Televizijos transliuotojai daugiau kaip pusę programos laiko, kuris lieka atėmus laiką, skirtą žinių, sporto, žaidimų, reklamos laidoms, teleteksto paslaugoms ir teleparduotuvei, kai tai įmanoma, turi skirti Europos kūriniais.

4. Televizijos transliuotojai ne mažiau kaip 10 procentų programos laiko, kuris lieka atėmus laiką, skirtą žinių, sporto, žaidimų, reklamos laidoms, teleteksto paslaugoms ir teleparduotuvei, kai tai įmanoma, turi skirti Europos kūriniais, sukurtiems nepriklausomų kūrėjų ne anksčiau kaip per pastaruosius 5 metus.

5. Kitus reikalavimus transliuotojų programoms nustato šis, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos įstatymas, kiti įstatymai, taip pat transliuotojams išduotos licencijos.

6. Radijo, televizijos programoje ne rečiau kaip kartą per valandą turi būti skelbiamas programą transliuojančios stoties arba retransliuojamos programos pavadinimas. Jeigu radijo, televizijos stoties programa yra trumpesnė nei valanda, programos pavadinimas skelbiamas programos pabaigoje.

7. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti reikalavimai netaikomi vietiniams televizijos transliuotojams.

39 straipsnis. Reklama, teleparduotuvė ir televitrina

1. Reklama, teleparduotuvė ir televitrina turi būti teisingos ir sąžiningos. Reklamoje, teleparduotuvėje ir televitrinoje neturi būti žeminamas žmogaus orumas, taip pat neturi būti diskriminuojama dėl rasės, lyties ar tautybės, įžeidžiami religiniai jausmai ar politiniai įsitikinimai, skatinamas sveikatai bei aplinkosaugai žalingas elgesys.

2. Reklama, teleparduotuvė ir televitrina neturi vartotojo klaidinti ir jam kenkti.

3. Reklama, teleparduotuvė ir televitrina neturi daryti neigiamo poveikio nepilnamečių fiziniui, protiniam ar doroviniui vystymuisi ir turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) neturi skatinti nepilnamečių, naudojantis jų nepatyrimu ir patiklumu, pirkti gaminį ar rinktis paslaugą;

2) neturi tiesiogiai skatinti nepilnamečių įtikinėti savo tėvus ar kitus asmenis, kad jie nupirktų reklamuojamų gaminių ar paslaugų;

3) neturi formuoti vaikų nuomonės, kad tam tikrų paslaugų ar prekių vartojimas suteiks jiems fizinį, psichologinį ar socialinį pranašumą prieš bendraamžius;

4) neturi be pagrindo rodyti nepilnamečių, atsidūrusių pavojingose situacijose;

5) neturi piktnaudžiauti vaikų pasitikėjimu tėvais, globėjais (rūpintojais), mokytojais ir kitais asmenimis.

4. Reklamos užsakovai neturi teisės daryti įtakos viešosios informacijos turiniui, išskyrus pačių užsakomos reklamos turinį.

5. Paslėpta reklama ir paslėpta teleparduotuvė draudžiamos.

6. Televizijos reklamoje ir teleparduotuvėje draudžiama naudoti pasąmonę veikiančias technologijas.

7. Tabako gaminių reklama, įskaitant ir teleparduotuvėje, draudžiama.

8. Alkoholinių gėrimų reklamos apribojimus nustato Alkoholio kontrolės įstatymas.

9. Visuomenės informavimo priemonėse, išskyrus specialius leidinius ar laidas, neleidžiama reklamuoti gydymo vaistais ar vaistų, jeigu šie įsigijami tik su receptu. Kitų vaistų ar gydymo vaistais reklama turi būti aiškiai atpažįstama ir turi perspėti apie galimą žalingą poveikį netinkamai juos vartojant.

10. Asmenys, reguliariai vedantys žinių laidas, negali nei dalyvauti reklamoje, teleparduotuvėje ir televitrinoje, nei jų įgarsinti

11. Reikalavimai reklamai, teleparduotuvei ir televitrinai televizijos programose:

1) reklama ir teleparduotuvė turi būti aiškiai atpažįstamos, garsinėmis ir (ar) optinėmis priemonėmis aiškiai atskirtos nuo kitų programos dalių. Reklama ir teleparduotuvė įterpiamos tarp atskirų programos dalių. Reklama ir teleparduotuvė gali būti įterpiamos į programas nepažeidžiant atskirų televizijos programos dalių vientisumo ir vertės (turi būti atsižvelgiama į jų natūralias pertraukas, trukmę ir pobūdį), turtinių teisių turėtojų teisių. Reklama nelaikomi paties transliuotojo pranešimai apie savo programas ir su jomis tiesiogiai susijusius pagalbinius produktus, taip pat visuomeniniai skelbimai, kreipimaisi dėl labdaros ir kita nemokamai transliuojama informacija, neturinti reklamos požymių;

2) reklama ir (ar) teleparduotuvė netransliuojama per religinių apeigų transliacijas; reklama ir (ar) teleparduotuvė netransliuojama rodant dokumentinius filmus, žinias, religines laidas ir laidas vaikams, jeigu jos trunka trumpiau negu 30 minučių. Jei numatyta jų trukmė yra 30 minučių ar daugiau, taikomos šios dalies nuostatos;

3) reklamos trukmė televizijos programose neturi viršyti 15 procentų dienos transliavimo laiko. Reklamos, teleparduotuvės ir kitokios reklamos formų, išskyrus šios dalies 5 punkte nurodytas televitrinas, trukmė televizijos programose neturi viršyti 20 procentų dienos transliavimo laiko;

4) reklamos, teleparduotuvės ir kitokios reklamos formų, išskyrus šios dalies 5 punkte nurodytas televitrinas, suminis laikas per vieną astronominę transliavimo valandą negali būti ilgesnis kaip 12 minučių;

5) teleparduotuvei skirtų televitrinų, transliuojamų programose, kurios nėra skirtos vien tik teleparduotuvei, mažiausia nepertraukiama trukmė turi būti ne trumpesnė kaip 15 minučių. Per dieną gali būti transliuojamos ne daugiau kaip 8 televitrinos, o jų bendra trukmė neturi viršyti trijų valandų per dieną. Televitrinos turi būti aiškiai atskirtos garsinėmis ir (ar) optinėmis priemonėmis nuo kitų programos dalių;

6) laidose, kurias sudaro atskiros tarpusavyje nesusijusios dalys, taip pat per sporto ar kitų renginių, kurių metu būna pertraukos, transliacijas reklama ir (ar) teleparduotuvė yra įterpiama tarp atskirų laidos dalių arba transliuojama per minėtų renginių natūralias pertraukas;

7) jei transliuojamų audiovizualinių kūrinių, tokių kaip vaidybiniai ar televizijos filmai (išskyrus serialus, kelių serijų filmus, pramogines programas ir dokumentinius filmus), trukmė yra ilgesnė negu 45 minutės, juos reklama gali pertraukti vieną kartą per 45 minutes; papildomai šių kūrinių transliaciją pertraukti reklamos intarpu galima tik tais atvejais, kai šių kūrinių trukmė ne mažiau kaip 20 minučių ilgesnė negu du ar daugiau nepertraukiami 45 minučių tarpai;

8) kai dėl reklamos ir (ar) teleparduotuvės pertraukiamos kitokio pobūdžio laidos, negu nurodytos šios dalies 6 punkte, po kiekvieno eilinio reklamos interpo toje laidoje turi praeiti ne mažiau kaip 20 minučių;

9) įterpti reklamą ir (ar) teleparduotuvę į retransliuojamas programas ar jų dalis draudžiama.

12. Laida ar straipsnis, parengtas ir (ar) paskelbtas ne viešosios informacijos rengėjo, kuris už užmokestį ar kitokią atlygį skleidžia šią informaciją, užsakymu, turi būti atskirti nuo kitos viešosios informacijos tinkamai juos pažymint, nurodant jų užsakovą.

13. Kaip laikomasi šiame ir kituose įstatymuose nustatytų reikalavimų reklamai, kontroliuoja Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba prie Teisingumo ministerijos, Konkurencijos taryba ir Komisija, bendradarbiaudamos su kitomis viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų veiklos reglamentavimo institucijomis bei reklamos savitvarkos institucijomis.

14. Reklamos verslo subjektų asociacijos turi specialiu reklamos kodeksu nustatyti papildomus etikos reikalavimus reklamai ir steigti savitvarkos institucijas, kurios prižiūrėtų, kaip laikomasi šių reikalavimų.

15. Šio straipsnio nuostatos taikomos bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis transliuojamai reklamai.

16. Reikalavimus, keliamus politinei reklamai, jos skelbimo ir žymėjimo tvarką visuomenės informavimo priemonėse nustato Politinių partijų ir politinių kampanijų finansavimo bei finansavimo kontrolės įstatymas ir kiti teisės aktai.

40 straipsnis. Radijo ir televizijos programų ar laidų rėmimas

1. Jeigu programa ar laida yra visiškai ar iš dalies remiama, apie tai turi būti paskelbta laidos pradžioje arba pabaigoje, nurodant rėmėjo pavadinimą ar prekių ženklą, įvaizdį, veiklą ar jos produktus.

2. Rėmėjas neturi daryti įtakos remiamų programų, laidų turiniui ar transliavimo laikui.

3. Remiamose programose ar laidose, taip pat pristatant (skelbiant) rėmėją neturi būti skatinama parduoti, pirkti ar nuomoti rėmėjo ar trečiosios šalies gaminių ir naudotis paslaugomis, tuo tikslu remiamose laidose darant ypatingas reklamines nuorodas į šiuos gaminius ar paslaugas, išskyrus atvejus, kai tai daroma reklaminiuose interpuose.

4. Programų ar laidų negali remti asmenys, kurių pagrindinė veikla yra gaminti ir (ar) parduoti tabako gaminius.

5. Asmenys, kurie gamina vaistus ar verčiasi gydymu vaistais, gali remti programas,

nurodymais savo pavadinimą ar prekių ženklą, bet negali reklamuoti gydymo vaistais ar vaistų, jeigu jie įsigijami tik su receptu.

6. Negalima remti žinių ir aktualijų laidų.

TREČIASIS SKIRSNIS

ŽURNALISTŲ, VIEŠOSIOS INFORMACIJOS RENGĖJŲ IR SKLEIDĖJŲ PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

41 straipsnis. Žurnalistų pareigos

1. Žurnalistų pareigas nustato šis ir kiti įstatymai, Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys.

2. Žurnalistai turi:

1) teikti teisingas, tikslias ir nešališkas žinias, kritiškai vertinti savo informacijos šaltinius, atidžiai ir rūpestingai tikrinti faktus, remtis keliais šaltiniais. Jeigu nėra galimybės patikrinti informacijos šaltinio patikimumo, tai nurodyti skelbiamoje informacijoje;

2) autorizuoti pirmą kartą platinti parengtą informaciją, jeigu to pageidauja šią informaciją jam pateikęs asmuo;

3) nevykdyti viešosios informacijos rengėjo, skleidėjo, jų dalyvio ar jų paskirto atsakingo asmens pavidimo, jeigu pavidimas verčia pažeisti įstatymus ar Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodeksą;

4) vadovautis savo veikloje pagrindiniais visuomenės informavimo principais, laikytis žurnalistų profesinės etikos normų;

5) informaciją rinkti ir skelbti tik etiškais ir teisėtais būdais;

6) prašydamas informacijos, pristatyti savo pavardę, nurodyti savo darbovietę (visuomenės informavimo priemonę ir (ar) laidą, kuriai rengia reportažą, ir pareigas, taip pat įspėti žmogų, kad jo žodžiai gali būti viešai paskleisti visuomenės informavimo priemonėse;

7) nedaryti informacijos šaltiniui spaudimo ir nesiūlyti už informaciją atsilyginti;

8) prieš imdami interviu iš vaiko, gauti nors iš vieno jo tėvų, globėjų ar rūpintojų, taip pat paties vaiko sutikimą;

9) nenaudoti garso ir vaizdo įrašymo priemonių, jeigu to nenori informaciją teikiantis privatus asmuo;

10) laikytis šio įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nustatytų pareigų.

42 straipsnis. Pareiga teikti informaciją

1. Viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai, valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos šio įstatymo V skyriuje numatytoms viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų veiklos reglamentavimo ir savitvarkos institucijoms turi neatlygintinai teikti informaciją (įskaitant transliuotų laidų įrašus), būtiną jų funkcijoms atlikti.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms reglamentavimo ir savitvarkos institucijoms teikiama informacija, susijusi su viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų tvarkomais asmens duomenimis, turi būti naudojama laikantis Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo.

3. Viešosios informacijos rengėjai ir skleidėjai turi teikti asmenims informaciją (įskaitant transliuotų laidų įrašus), kurios paskelbimas, tų asmenų nuomone, žemina jų garbę ir orumą arba pakenkė jų dalykinei reputacijai ar kitiems teisėtiems interesams. Prašymai teikti informaciją viešosios informacijos rengėjams ir (ar) skleidėjams pateikiami raštu. Už prašomos informacijos suteikimą viešosios informacijos rengėjai ir (ar) skleidėjai gali imti mokestį. Jo dydis negali viršyti prašomos informacijos kopijos pagaminimo išlaidų.

4. Viešosios informacijos rengėjams ir skleidėjams, pateikiantiems informaciją šio straipsnio 1 ir 3 dalyse išvardytiems subjektams, taikomos šio įstatymo 6 straipsnio 4 ir 5 dalių nuostatos.

43 straipsnis. Visuomenės informavimo profesinė etika

1. Profesinės etikos normas, kurių privalo laikytis viešosios informacijos rengėjai, skleidėjai,

žurnalistai, nustato Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodeksas (toliau – Kodeksas), Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucija „Dėl žurnalistinės etikos“, taip pat Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, reglamentuojančios viešosios informacijos rengimą bei platinimą, ir šis įstatymas.

2. Kodeksą tvirtina, keičia ar pildo žurnalistų ir leidėjų organizacijų atstovų susirinkimas (toliau – Atstovų susirinkimas). Jį šaukia ir jame dalyvauja Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija, šiame susirinkime taip pat dalyvauja ir kitų žurnalistų ir leidėjų organizacijų atstovai. Atstovų susirinkimas Kodeksą tvirtina, keičia ar pildo vadovaudamasis susirinkimo darbo reglamentu. Jį Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos siūlymu Atstovų susirinkimas tvirtina paprasta balsų dauguma.

44 straipsnis. Paskelbtos informacijos paneigimas

1. Visuomenės informavimo priemonių pareigą paneigti paskelbtą tikrovės neatitinkančią informaciją, kuri žemina fizinio asmens garbę ir orumą ar pažeidžia juridinio asmens dalykinę reputaciją, tokios informacijos paneigimo, taip pat viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų civilinės atsakomybės sąlygas ir tvarką nustato Civilinio kodekso normos.

2. Jeigu tikrovės neatitinkantys duomenys buvo paskleisti per visuomenės informavimo priemonę (spaudoje, televizijoje, radijuje ir pan.), asmuo, apie kurį šie duomenys buvo paskleisti, turi teisę surašyti paneigimą, kuriame turi būti nurodyta, kokia paskelbta informacija neatitinka tikrovės, kada ir kur ji buvo paskelbta, kokie paskelbtos informacijos teiginiai žemina fizinio asmens garbę ir orumą ar pažeidžia juridinio asmens dalykinę reputaciją, ir pareikalauti, kad šią informaciją paskleidusi visuomenės informavimo priemonė tokį paneigimą paskelbtų.

3. Visuomenės informavimo priemonė, gavusi šio straipsnio 2 dalyje nurodytą paneigimą, privalo jį tokios pat apimties ir ta pačia forma, kokia buvo paskelbta tikrovės neatitinkanti, žeminanti fizinio asmens garbę ir orumą ar pažeidžianti juridinio asmens reputaciją informacija, nemokamai išspausdinti ar kitu adekvačiu būdu paskelbti per dvi savaites, išskyrus tas visuomenės informavimo priemones, kurių periodiškumas yra retesnis. Tokiu atveju jos skelbia minėtą paneigimą per Lietuvos nacionalinio radijo pirmąją programą (per dvi savaites) ir savo pirmame leidinyje ar laidoje nuo paneigimo gavimo dienos be komentarų, toje pačioje vietoje, tokios pat apimties ir tokios pat formos (televizija ir radijas – tą pačią savaitės dieną ir tuo pačiu metu), kokia buvo paskelbta tikrovės neatitinkanti, žeminanti fizinio asmens garbę ir orumą ar pažeidžianti juridinio asmens dalykinę reputaciją informacija. Visuomenės informavimo priemonė privalo paskelbti atsakymą, neatsižvelgdama į tai, ar per ją paskleisti duomenys buvo paskleisti pačios visuomenės informavimo priemonės vardu, ar kito asmens vardu.

4. Jei visuomenės informavimo priemonė, gavusi šio straipsnio 2 dalyje nurodytą paneigimą, nusprendžia neskelbti tokio paneigimo, ji privalo per dvi savaites nuo paneigimo gavimo dienos raštu atsakyti paneigimą pateikusiam asmeniui, nurodydama atsisakymo paskelbti paneigimą priežastis ir motyvus.

5. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytų reikalavimų turi būti laikomasi ir tais atvejais, kai visuomenės informavimo priemonė savo noru paskelbia tikrovės neatitinkančios informacijos, žeminančios fizinio asmens garbę ir orumą ar pažeidžiančios juridinio asmens dalykinę reputaciją, paneigimą.

6. Atsisakymas išspausdinti ar kitu būdu paskelbti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą paneigimą šio straipsnio 3-5 dalyse nurodyta tvarka gali būti skundžiamas teismui pagal fizinio asmens, kurio garbę ir orumą žemina paskelbta tikrovės neatitinkanti informacija, nuolatinę gyvenamąją vietą arba juridinio asmens, kurio dalykinę reputaciją pažeidžia paskelbta tikrovės neatitinkanti informacija, buveinės registracijos vietą. Skundas turi būti išnagrinėtas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo jo padavimo, į šį terminą įskaitomos ir ne darbo dienos.

V SKYRIUS

VIEŠOSIOS INFORMACIJOS RENGĖJŲ IR SKLEIDĖJŲ VEIKLOS REGLAMENTAVIMO IR SAVITVARKOS INSTITUCIJOS

45 straipsnis. Vyriausybės įgaliotos institucijos kompetencija visuomenės informavimo srityje

1. Valstybės politikos visuomenės informavimo srityje įgyvendinimą koordinuoja Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Vyriausybės įgaliota institucija atlieka šias funkcijas:

1) apibendrina visuomenės informavimo sritį reglamentuojančių įstatymų, kitų teisės aktų taikymo praktiką ir teikia pasiūlymus dėl įstatymų, kitų teisės aktų rengimo bei galiojančių teisės aktų pakeitimo ir papildymo;

2) bendradarbiaudama su viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų organizacijomis, rengia Vyriausybės teikiamų visuomenės informavimo srities įstatymų ir kitų teisės aktų projektus;

3) bendradarbiaudama su kitomis visuomenės informavimo srityje veikiančiomis institucijomis ir organizacijomis, įgyvendina Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, susijusių su visuomenės informavimu, nuostatas;

4) teikia informaciją ir metodinę pagalbą visuomenės informavimo klausimais;

5) organizuoja konferencijas, seminarus, praktikumus visuomenės informavimo klausimais;

6) bendradarbiauja su atitinkamomis užsienio valstybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, veikiančiomis visuomenės informavimo srityje;

7) atlieka kitas šio ir kitų įstatymų jai pavestas funkcijas visuomenės informavimo srityje.

3. Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę gauti iš viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų asociacijų, viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų veiklos reglamentavimo ir savitvarkos institucijų, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų informaciją, būtiną savo funkcijoms atlikti.

46 straipsnis. Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija

1. Žurnalistų ir leidėjų etikos komisija (toliau šiame straipsnyje – Komisija) – viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų savitvarkos institucija. Komisija yra juridinis asmuo, ji turi savo antspaudą, atsiskaitomųjų sąskaitų bankę.

2. Komisiją iš 15 narių, kuriuos į ją po vieną deleguoja Lietuvos žmogaus teisių centras, Lietuvos psichiatrų asociacija, Lietuvos katalikų bažnyčios Vyskupų konferencija, Lietuvos periodinės spaudos leidėjų asociacija, Lietuvos radijo ir televizijos asociacija, Lietuvos kabelinės televizijos asociacija, Regioninių televizijų asociacija, Lietuvos žurnalistų sąjunga, Lietuvos žurnalistų draugija, Lietuvos žurnalistikos centras, LRT, Žurnalų leidėjų asociacija, Regioninės spaudos leidėjų asociacija, Nacionalinė rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacija, Komunikacijos ir reklamos agentūrų asociacija, tvirtina šių organizacijų atstovų susirinkimas (toliau – Susirinkimas). Komisijos nariai tvirtinami trejiems metams. Žurnalistų ir leidėjų organizacijos, kurios deleguoja savo atstovus į Komisiją, ne rečiau kaip kartą per kalendorinius metus rengia Susirinkimus, kuriuose dalyvauja ne mažiau kaip po tris delegatus iš kiekvienos iš šių organizacijų. Susirinkimas tvirtina Komisijos veiklos nuostatus.

3. Komisijos darbą organizuoja jos pirmininkas. Jį Komisija išsirenka iš savo narių vieniems metams.

4. Komisija atlieka šias funkcijas:

1) rūpinasi žurnalistų profesinės etikos ugdymu;

2) nagrinėja profesinės etikos pažeidimus, kuriuos padarė žurnalistai, viešosios informacijos rengėjai ar jų dalyvių paskirti atsakingi asmenys informuodami visuomenę;

3) nagrinėja žurnalistų ir viešosios informacijos rengėjų ar leidėjų tarpusavio ginčus dėl Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodekso pažeidimų;

4) prižiūri, kaip platinant viešąją informaciją laikomasi įstatymų nuostatų, draudžiančių tautinės, rasinės, religinės, socialinės ar lyčių neapykantos kurstymą.

5. Į Komisiją gali kreiptis visi suinteresuoti asmenys.

6. Komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo ir kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, kitais teisės aktais, taip pat Lietuvos žurnalistų ir leidėjų etikos kodeksu, Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucija „Dėl

žurnalistinės etikos“.

7. Komisija dirba pagal pačios patvirtintą reglamentą. Komisijos sprendimai dėl profesinės etikos ar kitų pažeidimų turi būti skelbiami nedelsiant tose pačiose visuomenės informavimo priemonėse, kuriose Komisija nustatė šiuos pažeidimus, ir tokia pat kaip ir šio įstatymo 44 straipsnyje nustatyta paneigimo paskelbimo tvarka. Jei visuomenės informavimo rengėjas ir (ar) skleidėjas per dvi savaites nepaskelbia Komisijos sprendimo dėl profesinės etikos ar kitų pažeidimų savo visuomenės informavimo priemonėje, Komisijos sprendimas skelbiamas per Lietuvos nacionalinio radijo pirmąją programą ir Komisijos tinklalapyje – informacinės visuomenės informavimo priemonėje, kurios valdytoja yra Komisija.

8. Viešosios informacijos rengėjai ar skleidėjai, nesutinkantys su Komisijos sprendimais, gali kreiptis dėl jų į teismą, tačiau privalo juos paskelbti šio straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka.

9. Reikiamą Komisijos ekspertų darbo, taip pat informacinio techninio Komisijos aptarnavimo, Komisijos viešųjų renginių, Komisijos patalpų eksploatavimo ir kitų administracinių išlaidų finansavimą užtikrina Fondas. Komisijos veikla gali būti finansuojama iš kitų viešųjų fondų lėšų, taip pat, vykdant pačių viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų prašymus, iš pajamų už išankstinį jų skelbiamos informacijos įvertinimą, ar ji atitinka šį įstatymą ir Žurnalistų ir leidėjų etikos kodeksą. Komisija turi teisę nustatyti įkainius už tokias paslaugas. Komisija informaciją apie savo veiklos metinį biudžetą skelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 1 dienos.

47 straipsnis. Lietuvos radijo ir televizijos komisija

1. Komisija – nepriklausoma Seimui atskaitinga Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausančių radijo ir televizijos transliuotojų ir retransliuotojų veiklą reguliuojanti ir kontroliuojanti institucija. Komisija dalyvauja formuojant valstybės audiovizualinę politiką. Ji yra Seimo ir Vyriausybės ekspertė radijo ir televizijos transliavimo ir retransliavimo klausimais.

2. Komisija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo ir kitais įstatymais bei teisės aktais, taip pat pačios pasitvirtintais nuostatais.

3. Komisija yra viešasis juridinis asmuo, turi savo antspaudą su valstybės herbu ir sąskaitų banke. Komisijos būstinė yra Vilniuje.

4. Komisiją sudaro 13 narių: vieną narį skiria Respublikos Prezidentas, tris narius – Seimas Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto ir Informacinės visuomenės plėtros komiteto teikimu, po vieną narį – Lietuvos dailininkų sąjunga, Lietuvos kinematografininkų sąjunga, Lietuvos kompozitorių sąjunga, Lietuvos rašytojų sąjunga, Lietuvos teatro sąjunga, Lietuvos žurnalistų sąjunga, Lietuvos žurnalistų draugija, Lietuvos katalikų bažnyčios Vyskupų konferencija, Lietuvos periodinės spaudos leidėjų asociacija. Komisijos nariu gali būti skiriamas tik nepriekaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos pilietis. Asmenys Komisijos nariais gali būti ne ilgiau kaip dvi jų skyrusios valstybės institucijos kadencijas ar ne ilgiau kaip dvigubas nepertraukiamas jų skyrusios organizacijos valdymo organų įgaliojimų terminas. Komisijos nario darbo Komisijoje teisinis pagrindas yra jį paskyrusios institucijos ar organizacijos priimtas sprendimas.

5. Komisijos narys negali būti atšauktas iš pareigų, kol nesibaigė jo įgaliojimų laikas, išskyrus atvejus, kai:

- 1) Komisijos narys atsistatydina;
- 2) Komisijos narys be pateisinamos priežasties daugiau kaip keturis mėnesius iš eilės nedalyvauja Komisijos posėdžiuose;
- 3) Komisijos nariui yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis;
- 4) Komisijos narys netenka Lietuvos Respublikos pilietybės;
- 5) Komisijos narys teismo pripažįstamas neveiksniu;
- 6) Komisijos narys dėl sveikatos būklės negali eiti pareigų;
- 7) Komisijos narys diskredituoja Komisijos nario vardą.

6. Tais atvejais, kai Komisijos narys atšaukiamas iš pareigų šio straipsnio numatytais pagrindais, Komisijos pirmininkas kreipiasi į instituciją ar jį skyrusią organizaciją, paskyrusią atšaukiamą Komisijos narį, prašydamas paskirti naują Komisijos narį iki kadencijos, kuriai buvo

paskirtas atsistatydinęs ar atšauktas Komisijos narys, pabaigos. Informacija apie Komisijos sudėtį ir jos pasikeitimus skelbiama „Valstybės žiniuose“ ir Komisijos tinklalapyje – informacinės visuomenės informavimo priemonėje, kurios valdytoja yra Komisija.

7. Komisijos nario įgaliojimai pasibaigia, kai įsigalioja jį paskyrusios institucijos ar organizacijos valdymo organų sprendimas dėl naujo nario skyrimo.

8. Komisijos nariais negali būti Seimo, Vyriausybės nariai, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos tarybos nariai, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai, asmenys, susiję su transliuotojais ar retransliuotojais darbo santykiais, taip pat transliuotojų ir retransliuotojų dalyviai. Transliuotojų ar retransliuotojų dalyviais negali būti ir Komisijos narių šeimos nariai. Politinių partijų nariai, išrinkti į Komisiją, sustabdo savo narystę politinėje partijoje ir dalyvavimą jos veikloje iki savo kadencijos Komisijoje pabaigos.

9. Komisijos nariai visų Komisijos narių balsų dauguma dvejiems metams išsirenka Komisijos pirmininką.

10. Pagrindinė Komisijos darbo forma – posėdžiai. Posėdžius ne rečiau kaip kartą per mėnesį šaukia Komisijos pirmininkas savo iniciatyva arba 1/3 Komisijos narių prašymu. Informacija apie numatomus posėdžius ir jų darbotvarkę skelbiama spaudoje arba Komisijos interneto tinklalapyje.

11. Komisijos posėdžiai yra vieši. Komisijos posėdis gali būti uždaras, kai reikia apsaugoti asmens privataus gyvenimo slaptumą ar jo nuosavybę, taip pat jeigu viešas nagrinėjimas gali atskleisti valstybės, profesines ar komercines paslaptis.

12. Komisijos posėdžiai laikomi teisėtais, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip 2/3 Komisijos narių. Komisija priima sprendimus. Sprendimai priimami paprasta visų Komisijos narių balsų dauguma, išskyrus šiame įstatyme nustatytus atvejus. Sprendimai išduoti licenciją, atsisakyti ją išduoti, taip pat dėl nuobaudų skyrimo, licencijos sąlygų pakeitimo, konkursų sąlygų ir rezultatų, licencijos galiojimo sustabdymo, licencijos galiojimo panaikinimo priimami ne mažesne kaip 2/3 visų Komisijos narių balsų dauguma. Šie sprendimai, išskyrus sprendimus dėl licencijos sąlygų pakeitimo ir konkursų sąlygų, priimami slaptu balsavimu.

13. Komisijos sprendimus pasirašo Komisijos pirmininkas arba kitas Komisijos įgaliotas asmuo. Komisijos sprendimai – norminiai teisės aktai skelbiami „Valstybės žiniuose“, sprendimai dėl konkursų paskelbimo, licencijų išdavimo, laikino licencijų galiojimo sustabdymo ir licencijų galiojimo panaikinimo skelbiami „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“. Komisijos sprendimai įsigalioja kitą dieną po jų paskelbimo, jeigu pačiuose sprendimuose nenustatyta vėlesnė jų įsigaliojimo data. Kiti Komisijos priimti individualūs teisės aktai skelbiami Komisijos tinklalapyje – informacinės visuomenės informavimo priemonėje, kurios valdytoja yra Komisija, ir įsigalioja jų paskelbimo dieną, jeigu juose nenustatyta vėlesnė jų įsigaliojimo data. Komisijos sprendimai transliuotojams ir retransliuotojams yra privalomi, juos asmenys gali skusti teismui per 30 dienų nuo įsigaliojimo dienos.

14. Komisijos funkcijoms atlikti sudaroma Komisijos administracija. Jai vadovauja administracijos direktorius. Komisijos nariu negali būti administracijos darbuotojas. Komisija administracijos direktorių skiria konkurso tvarka. Direktorius už administracijos veiklą kasmet atsiskaito Komisijai. Administracijos sudėtį ir darbuotojų skaičių tvirtina Komisija. Administracijos veikla organizuojama pagal Komisijos patvirtintus nuostatus.

15. Komisijos veiklai finansuoti transliuotojai ir retransliuotojai, išskyrus LRT, gaunantys pajamas iš transliavimo ir (ar) retransliavimo veiklos, kas mėnesį privalo įmokėti į Komisijos sąskaitą 0,8 procento pajamų, gautų iš reklamos, abonentinio mokesčio ir kitos veiklos, susijusios su transliavimu ir (ar) retransliavimu. Iš transliuotojų ar retransliuotojų, kurie per tris mėnesius po nustatyto termino neįmokėjo į Komisijos sąskaitą, šios lėšos išieškomos per teismą. Komisija gali būti finansuojama ir iš kitų šaltinių: lėšų, gautų už paraiškų licencijoms gauti nagrinėjimą ir licencijų sąlygų pakeitimą, kitų užmokesčių už suteiktas paslaugas, paramos lėšų, leidybinės veiklos ir kt.

16. Komisija kasmet rengia ir tvirtina planuojamų išlaidų sąmatą. Šią sąmatą ir jos vykdymo ataskaitą Komisija skelbia „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“.

17. Komisijos pirmininkas už Komisijos veiklą kartą per metus atskaito Seimo plenariniame posėdyje ir pateikia Komisijos finansinės veiklos ataskaitą.

18. Komisijos nariams ir administracijai draudžiama platinti informaciją, kuri yra transliuotojų ir retransliuotojų, informacinės visuomenės informavimo priemonių valdytojų komercinė paslaptis.

48 straipsnis. Lietuvos radijo ir televizijos komisijos kompetencija

1. Komisijos funkcijos:

1) kartu su Ryšių reguliavimo tarnyba rengti Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siūsti strategiją, kartu su Ryšių reguliavimo tarnyba, vadovaujantis Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siūsti strategiją, rengti ir tvirtinti Radijo dažnių skyrimo radijo ir televizijos programoms transliuoti ir siūsti strateginį planą;

2) šio įstatymo ir Transliavimo ir retransliavimo veiklos licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka skelbti ir vykdyti konkursus transliavimo, retransliavimo licencijoms gauti, nustatyti šių konkursų ir licencijų sąlygas, išduoti licencijas, keisti licencijų sąlygas;

3) nustatyti užmokesčio už paraiškos licencijai gauti nagrinėjimą ir licencijų sąlygų pakeitimą dydį;

4) kartu su Vyriausybės įgaliota institucija visuomenės informavimo srityje tvirtinti užmokesčio už licenciją dydžio nustatymo tvarkos aprašą ir vadovaujantis šiuo aprašu nustatyti užmokesčio už licenciją dydį;

5) kontroliuoti, kaip transliuotojai ir retransliuotojai, taip pat kiti asmenys, transliuojantys, retransliuojantys ar kitais būdais platinantys programas ar jų dalis elektroninių ryšių tinklais, kurių pagrindinė paskirtis nėra programų transliavimas ir (ar) retransliavimas, laikosi šio ir Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymų, priimtų įsipareigojimų, licencijų sąlygų ir Komisijos priimtų sprendimų;

6) pagal savo kompetenciją vykdyti Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo nuostatų įgyvendinimo priežiūrą;

7) nustatyti įstatymų ir Europos Sąjungos reikalavimų programų sandarai ir turiniui, reklamos transliavimui ir programų (laidų) rėmimui įgyvendinimo tvarką;

8) kontroliuoti, kaip transliuotojai laikosi šio įstatymo nuostatų dėl Europos kūrinių ir nepriklausomų kūrėjų sukurtų kūrinių masto transliuojamose programose, teisės rodyti laidas apie visuomenei itin reikšmingus įvykius, šio įstatymo 39 straipsnio 3, 5, 10, 11 ir 12 dalyse nustatytų reikalavimų reklamai, nuostatų dėl programų rėmimo;

9) kontroliuoti, kaip retransliuotojai laikosi šio ir kitų įstatymų nuostatų dėl programų transliavimo, retransliavimo ir įstatymais nustatytų reikalavimų viešajai informacijai;

10) kontroliuojant įstatymų, Komisijos sprendimų, reglamentuojančių transliuotojų bei retransliuotojų veiklą, ir licencijų sąlygų laikymąsi, vykdyti transliuotojų ir retransliuotojų programų stebėseną (monitoringą);

11) transliuotojams ir retransliuotojams, taip pat kitiems asmenims, transliuojantiems, retransliuojantiems ar kitais būdais platinantiems programas ar jų dalis elektroninių ryšių tinklais, kurių pagrindinė paskirtis nėra programų transliavimas ir (ar) retransliavimas, taip pat duomenų perdavimo tinklais viešai platinamų programų rengėjams ir (ar) skleidėjams, pažeidusiems Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo, šio įstatymo reikalavimus ar licencijų sąlygas, nevykdantiems Komisijos priimtų sprendimų ar įpareigojimų, įstatymų nustatyta tvarka taikyti šias nuobaudas: įspėjimus, Administracinių teisės pažeidimų kodekse numatytas pinigines baudas, ne ilgiau kaip trims mėnesiams sustabdyti licencijos galiojimą, panaikinti licencijos galiojimą, kreiptis į teismą dėl informacinės visuomenės informavimo priemonių veiklos sustabdymo ar nutraukimo šio įstatymo nustatyta tvarka;

12) teikti siūlymus dėl transliuotojų ir retransliuotojų veiklą reglamentuojančių įstatymų ir kitų su šia veikla susijusių teisės aktų rengimo;

13) kreiptis dėl neteisėtos transliavimo ar retransliavimo veiklos nutraukimo;

14) šio įstatymo nustatyta tvarka sustabdyti užsienyje parengtų programų retransliavimą

Lietuvos Respublikos teritorijoje;

15) kaupti informaciją apie transliuotojus, retransliuotojus ir bendruosius priėmimo tinklus, analizuoti jų veiklą ir skelbti informaciją apie jų dalyvius, rengti informacinę ir metodinę medžiagą šiais klausimais;

16) kas dveji metai parengti ir pateikti Seimui analitinę apžvalgą apie Lietuvos audiovizualinės politikos įgyvendinimą, audiovizualinių paslaugų rinkos raidą, šalies audiovizualinio sektoriaus plėtros perspektyvas, pateikti joje statistinius duomenis apie visiems Lietuvos Respublikos jurisdikcijai priklausantiems transliuotojams privalomą pažangą įgyvendinant 38 straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatas, taip pat nurodyti priežastis, kurios trukdo šias nuostatas įgyvendinti, ir priemones, kurių imtasi ar numatoma imtis trūkumams pašalinti;

17) bendradarbiauti su Europos Sąjungos ir kitų užsienio šalių tokias pačias funkcijas atliekančiomis institucijomis, pagal savo kompetenciją atstovauti Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose;

18) nustatyti transliuojamų ir (ar) retransliuojamų programų kodavimo tvarką;

19) atlikti kitas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

2. Vykdydama šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatytas funkcijas, Komisija gali kreiptis dėl išvadų į žurnalistų etikos inspektorius dėl viešosios informacijos priskyrimo informacijos, kuri daro neigiamą poveikį nepilnamečių vystymuisi, kategorijai, jeigu Komisijos nariams kyla abejonių vertinant viešosios informacijos žalą nepilnamečių fiziniui, protiniam ar doroviniui vystymuisi arba tokios viešosios informacijos vertinimas reikalauja specialių žinių. Gavęs tokį paklausimą, žurnalistų etikos inspektorius privalo šio įstatymo nustatyta tvarka ir terminais pateikti Komisijai savo arba Žurnalistų etikos inspektoriatu tarnybos ekspertų išvadas prašomu klausimu.

3. Komisija, vykdydama jai teisės aktais nustatytas funkcijas, turi teisę:

1) neatlygintinai gauti iš transliuotojų ir retransliuotojų, informacinės visuomenės informavimo priemonių valdytojų, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, kitų juridinių asmenų informaciją, taip pat ir tokią, kuri sudaro komercinę paslaptį;

2) gauti iš transliuotojų, retransliuotojų, informacinės visuomenės informavimo priemonių valdytojų, valstybės ir savivaldybių institucijų, taip pat iš įstaigų, kitų asmenų dokumentus ir kitą informaciją, reikalingą Komisijos kompetencijai priskirtų atitinkamų įstatymų pažeidimų tyrimams atlikti;

3) gavus teismo leidimą atlikti patikrinimus vietoje;

4) sudaryti komisijas, darbo grupes teisės aktams rengti ar kitiems Komisijos kompetencijos klausimams spręsti, įtraukti į jas kitų institucijų (suderinus su jų vadovais) specialistus;

5) pagal savo kompetenciją kaip kompetentinga institucija, vadovaudamasi 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo, dalyvauti kuriant ir vykdant šiuo reglamentu nustatytą bendradarbiavimo sistemą;

6) organizuoti pasitarimus, konferencijas ir kitus renginius;

7) sudaryti sutartis, priimti įsipareigojimus, turėti kitokių civilinių teisių ir pareigų, jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams;

8) turėti kitas šio įstatymo, tiesiogiai taikomų Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių transliavimo ir retransliavimo veiklą, ir 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo ir kitų teisės aktų nustatytas teises.

49 straipsnis. Žurnalistų etikos inspektorius

1. Žurnalistų etikos inspektorius yra valstybės pareigūnas, kuris prižiūri, kaip įgyvendinamos šio įstatymo nuostatos.

2. Žurnalistų etikos inspektorius penkeriems metams skiria Seimas Žurnalistų ir leidėjų etikos komisijos teikimu. Tas pats asmuo žurnalistų etikos inspektoriumi negali būti skiriamas daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Paskirtas žurnalistų etikos inspektoriumi asmuo eina pareigas tol, kol paskiriamas naujas žurnalistų etikos inspektorius.

3. Žurnalistų etikos inspektoriumi skiriamas nepriekaištingos reputacijos Lietuvos Respublikos pilietis, turintis aukštąjį išsilavinimą ir pareigoms atlikti būtiną kompetenciją.

4. Žurnalistų etikos inspektoriumi negali būti Seimo, Vyriausybės nariai, politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojai. Žurnalistų etikos inspektorius ir jo šeimos nariai negali būti susiję darbo santykiais su viešosios informacijos rengėjais ir (ar) skleidėjais, negali turėti viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų akcijų. Savo kadencijos laikotarpiu žurnalistų etikos inspektorius negali dalyvauti politinėje veikloje.

5. Žurnalistų etikos inspektorius vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, šiuo ir kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, kitais teisės aktais.

6. Žurnalistų etikos inspektoriaus veikla grindžiama teisėtumo, nešališkumo, teisingumo ir viešumo principais.

7. Žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimai gali būti skundžiami teismui per 30 dienų nuo jų paskelbimo dienos.

8. Žurnalistų etikos inspektorius negali eiti jokių kitų renkamų ar skiriamų pareigų, taip pat gauti jokio kito atlyginimo, išskyrus nustatytą pagal einamas pareigas ir užmokestį už pedagoginę ar kūrybinę veiklą.

9. Žurnalistų etikos inspektoriui teikiamame skunde ar pareiškime turi būti nurodyta:

1) pareiškėjo vardas, pavardė ir adresas;

2) visuomenės informavimo priemonė ir konkreti publikacija ar laida, kurioje buvo paskleista informacija, žeminanti pareiškėjo garbę ir orumą, pažeidžianti teisę į privataus gyvenimo apsaugą ar nepilnamečių interesus;

3) kokia paskleista informacija neatitinka tikrovės, kaip yra pažeista teisė į privatumą, kaip pakenkta nepilnamečių interesams;

4) prašymo žurnalistų etikos inspektoriui turinys, taip pat kokios formos išvados reikia pareiškėjui;

5) skundo ar pareiškimo surašymo data ir pareiškėjo parašas.

10. Žurnalistų etikos inspektorius gautą skundą ar pareiškimą išnagrinėja ne vėliau kaip per 30 dienų. Kai kuriais atvejais, esant būtinybei išsamiau patikrinti duomenis, skundo ar pareiškimo nagrinėjimas gali būti pratęstas iki trijų mėnesių nuo skundo ar pareiškimo gavimo dienos.

11. Jei skundas ar pareiškimas yra pagrįstas, žurnalistų etikos inspektorius gali priimti vieną iš šio įstatymo 50 straipsnio 2 dalyje numatytų sprendimų. Su juo žurnalistų etikos inspektorius supažindina pareiškėją, viešosios informacijos rengėjus ir (ar) skleidėjus.

12. Tais atvejais, kai skundas ar pareiškimas pripažįstamas nepagrįstu, žurnalistų etikos inspektorius privalo raštu motyvuotai atsakyti pareiškėjui.

13. Žurnalistų etikos inspektoriaus veiklą užtikrina Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba. Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba yra valstybės institucija, jai vadovauja žurnalistų etikos inspektorius.

14. Žurnalistų etikos inspektoriaus ir jo vadovaujamos tarnybos veikla finansuojama iš valstybės biudžeto. Biudžete jai skirtos lėšos nurodomos atskira eilute.

15. Žurnalistų etikos inspektorius ir jo vadovaujama tarnyba veikia pagal Seimo patvirtintą Žurnalistų etikos inspektoriaus veiklos reglamentą.

50 straipsnis. Žurnalistų etikos inspektoriaus kompetencija

1. Žurnalistų etikos inspektorius atlieka šias funkcijas:

1) nagrinėja suinteresuotų asmenų skundus ir pareiškimus dėl visuomenės informavimo priemonėse pažeistos jų garbės ir orumo;

2) nagrinėja suinteresuotų asmenų skundus ir pareiškimus dėl jų teisės į privataus gyvenimo apsaugą pažeidimo visuomenės informavimo priemonėse;

3) nagrinėja suinteresuotų asmenų skundus ir pareiškimus dėl jų asmens duomenų tvarkymo pažeidimo visuomenės informavimo priemonėse;

4) pagal savo kompetenciją atlieka Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo nuostatų įgyvendinimo priežiūrą;

5) vertina, kaip informuojant visuomenę laikomasi šiame ir kituose įstatymuose nustatytų visuomenės informavimo principų, teikia valstybės institucijoms siūlymus, kaip tobulinti jų įgyvendinimą;

6) vadovaudamasis ekspertų išvadomis, priskiria spaudos leidinius, audiovizualinius kūrinius, radijo ir televizijos programas ar laidas, informacinės visuomenės informavimo priemonės ar kitas visuomenės informavimo priemones ir (ar) jų turinį erotinio, pornografinio ir (ar) smurtinio pobūdžio kategorijoms ir informuoja Valstybinę mokesčių inspekciją prie Finansų ministerijos apie erotinio ir (ar) smurtinio pobūdžio spaudos leidinius;

7) bendradarbiauja su Europos Sąjungos ir kitų šalių analogiškomis institucijomis, pagal savo kompetenciją atstovauja Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose;

8) kas dveji metai rengia ir skelbia analitinę apžvalgą, skirtą visuomenės informavimo demokratinės kultūros plėtros gairėms nustatyti;

9) atlieka viešosios informacijos stebėseną visuomenės informavimo priemonėse, išskyrus radijo ir televizijos programose.

2. Atlikdamas šio straipsnio 1 dalyje ir 49 straipsnio 1 dalyje nurodytas funkcijas, žurnalistų etikos inspektorius gali priimti sprendimą:

1) įspėti viešosios informacijos rengėjus ir skleidėjus apie pastebėtus visuomenės informavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus ir reikalauti juos pašalinti;

2) reikalauti, kad viešosios informacijos rengėjas ar skleidėjas nustatyta tvarka paneigtų paskelbtą tikrovės neatitinkančią informaciją, žeminančią asmens garbę ir orumą ar kenkiančią jo dalykinei reputacijai, teisėtiems interesams, arba sudarytų asmeniui galimybę pačiam atsakyti ir paneigti tokią informaciją;

3) kreiptis į kompetentingas valstybės institucijas bei Žurnalistų ir leidėjų etikos komisiją dėl pastebėtų šio įstatymo ir kitų visuomenės informavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų;

4) Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatytais atvejais surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus;

5) Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatytais atvejais nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas.

3. Žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimai skelbiami „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos interneto svetainėje. Rezoliucinė žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimo dalis turi būti nedelsiant paskelbta toje visuomenės informavimo priemonėje, kurioje žurnalistų etikos inspektorius nustatė pažeidimą.

4. Žurnalistų etikos inspektorius turi teisę nemokamai gauti iš viešosios informacijos rengėjų ir skleidėjų, valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų informaciją, būtiną Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos funkcijoms atlikti.

5. Prie žurnalistų etikos inspektoriaus veikia grupė ekspertų, kurie teikia išvadas dėl spaudos leidinių, audiovizualinių kūrinių, radijo ir televizijos programų ar laidų, interneto svetainių ar kitų visuomenės informavimo priemonių ir (ar) jų turinio priskyrimo erotinio, pornografinio ir (ar) smurtinio pobūdžio kategorijoms. Ekspertų grupės sudėtį tvirtina žurnalistų etikos inspektorius. Ekspertai atsako už savo išvados teisingumą. Ekspertų grupė veikia pagal žurnalistų etikos inspektoriaus patvirtintą darbo reglamentą ir yra finansuojama iš valstybės biudžeto lėšų.

6. Žurnalistų etikos inspektorius kartą per metus atsiskaito Seimui už savo ir Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnybos veiklą.

VI SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ UŽ VISUOMENĖS INFORMAVIMĄ REGLAMENTUOJANČIŲ TEISĖS AKTŲ PAŽEIDIMUS IR JOS ĮGYVENDINIMO TVARKA

51 straipsnis. Viešosios informacijos rengėjų, skleidėjų ir pareigūnų atsakomybė

1. Už šio ir kitų įstatymų, Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių, reglamentuojančių viešosios informacijos rengimą, pažeidimus, taip pat už įstatymų nustatytos viešosios informacijos platinimo tvarkos pažeidimus šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka atsako viešosios informacijos rengėjas ar skleidėjas.

2. Už informacinės visuomenės informavimo priemonės turinį šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka atsako jos valdytojas.

3. Informacinės visuomenės tarpinių paslaugų teikėjai už informacinės visuomenės informavimo priemonių turinį atsako Informacinės visuomenės paslaugų įstatymo nustatytais sąlygomis ir tvarka.

52 straipsnis. Viešosios informacijos rengėjų ir (ar) skleidėjų veiklos sustabdymas arba nutraukimas

1. Viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo, išskyrus transliuotojus ir (ar) retransliuotojus, veiklą gali laikinai sustabdyti arba nutraukti teismas, jeigu viešosios informacijos rengėjas ir (ar) skleidėjas pažeidžia šio įstatymo 19 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas.

2. Priimdamas sprendimą dėl laikino viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veiklos sustabdymo, teismas gali nustatyti ne ilgesnį kaip vieno mėnesio veiklos sustabdymo terminą laikraščių redakcijoms ir ne ilgesnį kaip trijų mėnesių – žurnalų redakcijoms.

3. Viešosios informacijos rengėjo ir (ar) skleidėjo veikla gali būti teismo nutraukiama tuo atveju, jei per pastaruosius 12 mėnesių teismas jau buvo bent kartą sustabdęs jo veiklą.

53 straipsnis. Žalos atlyginimas

Žala, atsiradusi dėl šio įstatymo pažeidimų, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

54 straipsnis. Atleidimas nuo žalos atlyginimo

1. Viešosios informacijos rengėjas ir (ar) viešosios informacijos skleidėjas neatsako už tikrovės neatitinkančios informacijos paskelbimą, jeigu jis nurodė informacijos šaltinį, o ji buvo:

1) pateikta valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų, politinių partijų, profesinių sąjungų ir asociacijų ar kitų asmenų oficialiuose ar viešai paskelbtuose dokumentuose;

2) viešai pasakyta atviruose posėdžiuose, pasitarimuose, spaudos konferencijose, mitinguose ir kituose renginiuose, o viešosios informacijos rengėjas neiškraipė pasakytų teiginių. Šiuo atveju visa atsakomybė tenka renginių organizatoriams ir informaciją paskelbusiems asmenims;

3) anksčiau paskelbta kitose visuomenės informavimo priemonėse, jeigu ši informacija nebuvo paneigta ją paskelbusiose visuomenės informavimo priemonėse;

4) paskelbta tiesioginių radijo ar televizijos laidų dalyvių, nepavaldžių viešosios informacijos rengėjui;

5) paskelbta specialioje rinkimų laidoje, kurią rengė ne pats viešosios informacijos rengėjas;

6) paskelbta neanoniminiuose reklaminiuose skelbimuose;

7) pateikta kaip nuomonė, komentaras ar vertinimas.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais už tikrovės neatitinkančios informacijos paskelbimą atsako tas, kas pirmas paskleidė tokią informaciją.

Lietuvos Respublikos
visuomenės informavimo įstatymo
priedas

IGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1989 m. spalio 3 d. Tarybos direktyva 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 1 tomas, p. 224).

2. 1997 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/36/EB, iš dalies

keičianti Tarybos direktyvą 89/552/EEB dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų nuostatų, susijusių su televizijos programų transliavimu, derinimo (OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 2 tomas, p. 321).

3. 1998 m. liepos 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/48/EB, iš dalies keičianti Direktyvą 98/34/EB, nustatančią informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarką (OL 2004 m. specialusis leidimas, 13 skyrius, 21 tomas, p. 8).

4. 2004 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymą, bendradarbiavimo (OC 2004 m. L 364, p. 1).“

2 straipsnis. Baigiamosios nuostatos

1. Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondas ir jo dalininkai iki šio įstatymo įsigaliojimo pakeičia savo įstatus, kad atitiktų šio įstatymo nuostatas.

2. Valstybės institucijos ir įstaigos ir kitos šiame įstatyme nurodytos institucijos iki šio įstatymo įsigaliojimo suderina jų veiklą reglamentuojančius įstatymo lydimuosius teisės aktus su šio įstatymo nuostatomis arba parengia reikiamus įstatymų pakeitimo, papildymo projektus.

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2006 m. rugsėjo 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS
